

Upravništvo. Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3123, 3128, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selem-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7,
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2,
— Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga št. 105.241
78.180 Wien št. 105.241

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo

Grof Ciano

Danes in prihodnje dni bo gost naše-
ga ministrskega predsednika in zuna-
njega ministra dr. Milana Stojadinovi-
ča italijanski zunanji minister grof Ga-
leazzo Ciano, ki je v marcu 1937 ob
podpisu prijateljske pogodbe prvič
službeno obiskal našo državo. Dasi je
obisk združen s lovom na državnem po-
sestvu v Belju, njegovega velikega po-
mena za utrditev in poglobitev prija-
teljskih odnosov med obema sosedni-
ma državama ni mogoče prezreti, saj

se bo tudi to pot nudila obema držav-
nikom prilika, da v osebnem stiku iz-
menjata svoje misli glede vseh vpra-
šanj, ki se tičejo jugoslovensko-itali-
janskega sodelovanja v duhu pakta,
podpisanega 25. marca 1937. Delo, ki
sta ga na korist splošnega evropskega
pomirjenja, zlasti pa pomirjenja v ju-
govzhodnem delu Evrope pričela v
marcu leta 1937, bosta sedaj lahko na-
daljevala, saj so osnove čim tesnejšega
sodelovanja med Jugoslavijo in Italijo
ostale nespremenjene, v kolikor jih ni
razvoj dogodkov celo utrdil. Kakor je
grof Ciano ob lanskem decembrskem
obisku označil prijateljstvo Italije z Ju-
goslavijo za enega temeljev italijanske
zunanje politike, tako so po ponovnih
izjavah našega ministrskega predsedni-
ka in zunanjega ministra prijateljski
odnosaji z Italijo tudi eden temeljnih
karnov jugoslovanske politike.

Časi medsebojnih nasprotij so minili,
odkar je na obeh straneh zmogala real-
na presoja položaja in realna ocena po-
treb in koristi vzajemnega sodelovanja
na vseh področjih, zlasti pa na gospo-
darskem, ki je obema državama vedno
narekovalo sporazum. Nova srednje-
evropska realnost pa je v polni meri
potrdila tudi potrebo političnega sode-
lovanja obeh držav, ki imata v marsi-
čem enake interese.

Da gledajo na naše medsebojne od-
nose enako tudi na italijanski strani,
nam je najboljši dokaz pisanje italijan-
skega tiska. Zlasti je prišlo to razpolo-
ženje do izraza lansko spomlad ob prvi
obletnici prijateljske pogodbe, nato po-
leti ob srečanju dr. Stojadinoviča z
grofom Ciano v Benetkah in sedaj zo-
pet ob Cianovem obisku v Jugoslaviji.
Polslužbeni in merodajni »Giornale d'
Italia« n. pr. opozarja na veliko zani-
manje, s katerim zasleduje Evropa po-
tovanje grofa Ciana, in nato nadaljuje:
»Od novega stika obeh državnikov se
more pričakovati predvsem prisrčen in
učinkovit razvoj one nove politične, go-
spodarske in kulturne harmonije, v ka-
teri sta obe državi našli osnove vzajem-
ne zaščite življenjskih interesov ter
dragocenega doprinosa k miru in redu
v podunavski in balkanski Evropi. Od-
kar so med obema državama rešeni vsi
politični problemi, gre sedaj samo še za
poglobitev gospodarskih in kulturnih
odnosov. V gospodarskem pogledu je
že mogoče zabeležiti poživljenje trgo-
vinske izmenjave, toda podane so še
večje možnosti gospodarskega sode-
lovanja. Tudi glede kulturnih odnosov
je še vedno mogoče mnogo storiti, saj
bodo prav ti utrdili medsebojne poli-
tične odnose.«

V enakem smislu se glase tudi član-
ki in komentarji drugih italijanskih li-
stov, ki posvečajo obisku grofa Ciana
največjo pozornost. Ta po naravi in po
mednarodnem razvoju dana osnova za
trajno prijateljsko sodelovanje med
Italijo in Jugoslavijo je odgovornim čit-
niteljem zunanje politike obeh držav
omogočila, da so pred pičlimi dvema
letoma povelili korake za dokončno
ureditve vseh vprašanj, ki so do tedaj
veljala za nerešena, ter s sklepom pri-
jateljske pogodbe mnogo doprinesli k
utrditvi miru in našem predelu Evrope.
Že v tem kratkem času se je na obeh
straneh storilo marsikaj dobrega in
učinkovitega za poglobitev medseboj-
nega prijateljstva, na obeh straneh pa
je tudi dovolj dobre volje in čvrste od-
ločenosti, da se ta politika nadaljuje
tudi v bodočnosti.

Šef italijanske vlade Mussolini in

JUTRO

Grof Ciano prispel v Jugoslavijo Italijanski zunanji minister se je sinoči pripeljal na Rakek — V imenu naše vlade ga je sprejel in pozdravil ban dr. Natlačen — Ciano o pomenu in namenu svojega obiska

Rakek, 18. jan. d. Italijanski zunanji
minister grof Galeazzo Ciano, ki je kmalu
po polnoči zapustil Rim, da pride v Ju-
goslavijo na obisk k predsedniku vlade
dr. Stojadinoviću, se je nocoj ob 17.35 pri-
peljal od Postojne preko meje na Rakek.
V Trst je prišel že popoldne ob 13., a se
je tam zadržal nekaj ur. Po kratkem po-
stanju na Rakeku, kjer so mu zastopniki
vlade in oblasti priredili svečan sprejem,
se je odpeljal dalje proti Ljubljani.

Z italijanskim zunanjim ministrom so
se pripeljali naš poslanik pri Kvirinalu
Boško Hristić, pooblaščen minister Leo-
nardo Vitetti, poslanik Guido Butti, šef
kabineta in nekdanji ljubljanski generalni
konzul Umberto Natali, svetnik zunanjega
ministrstva Alberto Nomis, konzul Alasco
Lancia D'Aglietta in konzul Franco Bel-
lia. V spremstvu zunanjega ministra je
bilo tudi več odličnih italijanskih novi-
narjev.

Na naši obmejni postaji so čakali viso-
kega gosta ban dr. Marko Natlačen, ita-
lijanski generalni konzul Agostino Guerrini
Maraldi iz Ljubljane, svetnik zunanjega
ministrstva in šef tiskovnega oddelka pri
zunanjem ministru Vladimir Sokolović
ter zastopnik generalne železniške direk-
cije višji svetnik Petar Bradvarevič.

Cim se je vlak ustavil na postaji, so ban,
italijanski generalni konzul, svetnik Soko-
lovič in višji svetnik Bradvarevič stopili
v salonski voz, kjer je najprej ban dr.
Natlačen pozdravil ministra Ciana v ime-
nu predsednika vlade in kot predstavnik
dravske banovine.

Ko je bil uradni sprejem opravljen, je

zunanji minister Ciano pozval v salonski
voz jugoslovanske novinarje, ki so prav
tako prišli k sprejemu na Rakek. V ne-
vezanem razgovoru jim je izjavil med
drugim:

»Zelo sem zadovoljen in vesel, da spet
prihajam v Jugoslavijo ter da se mi tako
ponovno nudi prilika, da vidim svojega
prijatelja, vašega odličnega predsednika
vlade dr. Milana Stojadinoviča. Moj obisk
bo podkrepil prijateljstvo obeh držav, ki
sloni na beograjskem paktu, katerega sva
sklenila in podpisala pred dvema letoma
dr. Stojadinović in jaz. V odnosih naših
dveh držav ni več nikakih posebnih pro-
blemov, ki bi jih bilo treba reševati in
razčisti. Na Belju bomo razpravljali
o vseh oblikih in specialnih vprašanjih, ki
zadevajo naši dve državi. Pričnan sem,
da bo ta sestanek v korist še večjemu
ojačenju prijateljskih odnosov med Ita-
lijo in Jugoslavijo, posebno na političnem,
gospodarskem in kulturnem področju.«

V razgovoru je italijanski zunanji mi-
nister ponovno naglasil, da v odnosih med
obema državama ni nikakih momentov, ki
bi si bili v čemerkoli nasproti. Na vpra-
šanje, ali je njegov sedanj obisk v kakš-
ni zvezi z njegovim nedavnim posetom v
Budimpešti, je grof Ciano dejal, da se bo
na Belju obravnaval obči politični položaj
v Evropi in še posebej v zvezi z razvojem
v Podunavju. Znova je naglasil prijateljs-
ko sodelovanje med Italijo in Jugoslavijo,
ki je koristen element miru v Podu-
navju in v Evropi sploh.

Posebna vagona, ki jih je imel italijan-
ski zunanji minister s svojim spremstvom

na razpolago za svoje potovanje v Ju-
goslavijo, sta bila medtem priključena po-
sebni garnituri, ki jo je ministrski pre-
sednik dr. Stojadinović stavil na razpo-
lago svojem gostu. Posebni vlak je kmalu
za rednim osebnim vlakom odbrzel s
postaje proti Ljubljani, kamor je prispel
ob 19.33.

V Ljubljani

Posebni vlak s katerim je potoval grof
Ciano je prispel v Ljubljano ob 19.33. Na
peronu se je zbrala vsa tukajšnja ita-
ljanska kolonija. Ko je privozil vlak na
postajo je grof Ciano izstopil in se pri-
srčno pozdravil s svojimi rojaki. Ko se je
poslovil od bana in drugih predstavnikov,
ki so ga spremljali z Rakeka do Ljublja-
ne, je ob 20.10 s posebnim vlakom nado-
ljeval pot proti Zagrebu.

Postanek v Trstu

Trst, 18. januarja. AA. Stefani: Zunanji
minister Ciano je prispel v Trst ob 13. Pri-
peljal se je tja iz Rima. O priliki prihoda
v Trst so mu priredili najtoplejše mani-
festacije. V mestu se je zadržal dve uri,
nakar je nadaljeval svojo pot v Jugosla-
vijo.

Razčiščenje odnosov med Jugoslavijo in Madžarsko

Rim, 18. jan. AA. (Stefani). Grof Ciano
je odpotoval v Jugoslavijo, kjer se bo mu-
dil na Belju, to je skoraj na jugoslovens-
ko-madžarski meji. Italijanski zunanji
minister bo gost predsednika vlade. Temu

sestanku grofa Ciana in dr. Stojadinoviča
posveča »Giornale d'Italia« zelo dolg do-
pis iz Beograda, ki ga je poslal sam di-
rektor lista. Dopolnjen govori najprej o
krizi, ki je nastala v Mali antanti in Bal-
kanski zvezi, nato pa pravi, da je Ju-
goslavija po zaslugi svoje notranje solidar-
nosti in trdnosti ter učinkovitosti svoje
zunanje politike, ki jo podpira vojska pol-
drugega milijona mož, najmočnejša bal-
kanska država, ki igra kot taka vodilno
vlogo v balkanski politiki, delno pa tudi
v podunavski. Sestanek Ciana in dr. Sto-
jadinoviča bo vir prisrčnega in učinkovi-
tega poleta ne samo v političnem, temveč
tudi v gospodarskem in kulturnem raz-
merju med obema državama, ki se giblje
sporedno s sodelovanjem osi Rim-Berlin.
Razgovori med obema državnikoma bodo
veljali tudi harmoniji italijansko-jugoslo-
venskega političnega sodelovanja. Glede
razčiščenja razmerja med Beogradom in
Budimpešto, pravi list, da bo ta sestanek
pokazal forme, v kateri se bo dalo ustredi
jugoslovanski zahtevi zaštan spoštova-
nja mej ob enem s spoštovanjem pravice
madžarskih manjšin, ki so ostale na ju-
goslovenskih tleh. Direktor lista končuje
svoj dopis z izjavo, da bi sestanek v Belju
utegnil pomeniti novo etapo sodelovanja
Italije in Jugoslavije.

London, 18. jan. AA. (Stefani). Vsi li-
sti komentirajo obisk grofa Ciana v Beo-
gradu. »Evening Standard« prinaša dopis
iz Beograda po katerem pričakuje Ciano
obisk v Beogradu z zelo živahnim za-
nimanjem ne samo jugoslovanska vlada,
temveč tudi vsi tuji diplomati.

Czaky odšel iz Berlina

Z obiskom so zadovoljni i v Berlinu i v Budimpešti

Berlin, 18. jan. AA. (DNB). Madžarski
zunanji minister Czaky je ob 11.52 odpo-
toval s svojim spremstvom nazaj v Bu-
dimpešto. Na postaji so se od njega po-
slovili nemški zunanji minister Ribbentrop,
italijanski poslanik Attolico, japonski po-
slanik Osima in drugi dostojanstveniki.
Grof Czaky se je mudil v Berlinu dva dni
in ga je 16. t. m. sprejel tudi kancelar
Hitler. Imel je več konferenc z Ribben-
tropom, z vodilnimi osebnostmi narodno-
socialistične stranke in drugimi državnimi
funkcionarji. Včeraj je obiskal marša-
la Göring in Hitlerjevega namestnika
Hessa, s katerim je razpravljajal o nemških
manjšinah na Madžarskem. Ti razgovori
so mu dali priložnost, da se je seznanil z
vsemi vprašanji, ki se tičejo Nemcev v
inozemstvu. Vsi razgovori so potekali v du-
hu iskrenega prijateljstva in so potrdili
popolno soglasje glede nadaljnjih smeric

madžarske in nemške zunanje politike.
Ugotovili so, da se je prijateljstvo med
obema državama še bolj poglobilo. Urad-
no poudarjajo, da je Nemčija tesno zveza-
na z Madžarsko in da je ta zveza prav ta,
ko kakor prijateljska zveza med Madžar-
sko in Italijo najbolje poroča za nadalj-
nji obstoj miru v Evropi.

Berlin, 18. jan. w. Pred odhodom iz Be-
rlina je grof Czaky sprejel zastopnike
DNB-ja in jim izjavil, da so potekali raz-
govori v duhu največje prisrčnosti, z ob-
žalovanjem pa ugotavlja, da jim skuša
zapadno-evropski tisk podtakniti namen,
ki ga niso imeli. Na ta način hočejo kaliti
dobre odnose med Madžarsko in njemi-
ni sosedji. Morali bi vedeti, da stremita
tako Nemčija kakor Madžarska za istim
ciljem: za ohranitev miru in dobrih so-
sednjih odnosov.

Podkrepitev sodelovanja med Poljsko in Nemčijo

Ribbentrop bo na obisku v Varšavi sredi prihodnjega
tedna — Poljski listi o pomenu obiska

Varšava, 18. jan. AA. Danes je bil ob-
javljen program Ribbentropovega obiska
v Varšavi. Nemški zunanji minister Rib-
bentrop bo prispel v Varšavo 25. januarja.
Istega dne mu bo poljski zunanji mi-
nister priredil slavnostno večerjo, po ka-
teri bo sprejem v saloni zunanjega mi-
nistrstva. Dne 26. januarja bo Ribbentrop
položil venec na grob Neznanega junaka,
nakar ga bo sprejel v avdienci predse-
dnik republike, ki ga bo pridržal pri obedu.
Popoldne bodo politične konference, zve-
čer pa bo v nemškem poslanstvu slavnost-
na večerja s sprejemom. Ribbentrop
bo odpotoval iz Varšave 27. t. m.

»Gazeta Polska« piše glede na skoraj-
nji obisk nemškega zunanjega ministra v
Varšavi: Nemčija in Poljska bosta nado-
ljevali tudi v bodoče pot, po kateri sta
hodili doslej in po kateri sta ju vodila ve-
liki maršal Pilsudski ter kancelar Hitler.
Ribbentropov obisk je nov dokaz, da ne

bosta zapustili te poti, kakor tudi, da je
deklaracija z dne 26. januarja 1934, ki je
odprla novo dobo poljsko-nemških odno-
šajev, rodila uspehe ter pokazala veliko
vrednost za obe državi. Nemški zunanji
minister Ribbentrop in poljski zunanji
minister Beck sta že večkrat izjavila, da
se poljsko-nemški odnosaji razvijajo čim
dalje bolje. Poljska in nemška vlada sta
določili peto obletnico podpisa omenjene-
ga zgodovinskega sporazuma kot rok Rib-
bentropovega obiska samo zato, da pred
vsem svetom poudarita korist in trajno
vrednost tega diplomatskega akta.

»Ekspres Porany« naglašja, da je nem-
ško-poljski sporazum o nenapadanju sta-
len faktor stabilizacije vzhodne Evrope.
V trenutku, ko poteka prva polovica dogo-
vorjene veljavnosti te pogodbe, je treba
naglasiti da bo tudi nova faza odnosov
med Poljsko in Nemčijo varovala evrop-
ski mir.

njegov najožji politični sodelavec grof
Galeazzo Ciano sta nedvomno dva naj-
izrazitejša predstavnika sodobnega ita-
lijanskega realizma. Grof Galeazzo Ciano
je kot italijanski zunanji minister
ta realizem pokazal še v posebni meri
in Mussolini je našel v njem najodlič-
nejšega zastopnika in izvrševalca svojih
zunanjepolitičnih zamisli, odkar je sam
odložil zunanje ministristvo in poveril
vodstvo zunanje politike samostojnemu
ministru. Grof Ciano na svoje visoko
mesto ni prišel brez temeljite priprave.
Preden je prevzel tako odgovoren resor,
je prešel vse stopnje diplomatske ka-
riere, v kateri si je pridobil široko po-
litično obzorje in se seznanil s politič-
nim življenjem azijskega in tudi ameri-
škega kontinenta. Zaupanje in prizna-
nje Mussolinija pa si je še posebej pri-
dobil, ko se je kot propagandni mini-
ster osebno udeležil bojev v Abesiniji
in se zlasti odlikoval na čelu svoje dr-
zne letalske eskadre »La Disperata«.

Kot zunanji minister je grof Ciano

realiziral velike zamisli italijanske po-
litike. Zlasti z znanim obiskom v Nem-
čiji v oktobru 1936 je postavil italijan-
sko-nemškemu sodelovanju trdno po-
dlogo s tako zvanimi »berchtesgadenski-
mi protokoli«; njegovo delo je v veliki
meri tudi pristop Italije k nemško-ja-
ponski protikomunistični pogodbi, iz-
vršen v novembru leta 1937; on je konč-
no pripravil teren tudi za jugoslovens-
ko-italijansko prijateljsko pogodbo z
dne 25. marca 1937 kot eno izmed osnov
italijanske srednjeevropske in balkan-
ske politike, kakor je to sam večkrat
poudaril. Tej svoji zamisli je dal zuna-
jni izraz že s svojim prvim obiskom v
Beogradu pred dvema letoma in njegov
sedanji drugi obisk je samo nadaljevan-
je tedaj začetogeta dela.

Naroda tostran in onstran Jadrana si
želita, da bi tudi sedanj obisk grofa
Ciana čim bolj prispeval k utrditvi
uspešnega, za obe strani koristnega
trajnega sodelovanja med Italijo in Ju-
goslavijo.

Pred odločilno bitko za Barcelono

Francova vojska je od Barcelone oddaljena le še 40 km,
vendar pa se republikanci umikajo v redu

Pariz, 18. jan. o. Boji na katalonski
fronti se razvijajo s tako naglico, da ra-
čunajo z novo odločilno bitko za Barcelo-
no že v bližnjih dneh. Francova vojska
prodira dalje z vseh strani proti Barcelo-
ni, od katere je na nekem mestu oddalje-
na le še 65 km. Fronta je sedaj dolga
okrog 170 km. Od Trempe gre preko Ce-
vere do ustja reke Gaiya.

Francova letala neprestano bombardirajo
oddelke republikanske vojske, ki pa se
vendarle umikajo v popolnem redu. Prav
tako bombardirajo letalska okrog Barcelo-
ne, da bi republikanskim letalom omo-
gočila sleherni vzlet. V južnem delu
katalonske fronte se republikanci ne umi-
kajo v redu, dočim so se v severnem delu
fronte že zakopali na novih postojankah.
Pri Pons y Gualda traja že tri dni huda
bitka, ki se še vedno ni končala.

V pokrajini Badajoz v Estremaduri se
razvija druga nacionalistična ofenziva, ki
traja že 18 ur. Najhujši so boji pri Cas-
tueri. Nacionalisti so izvršili že 7 napo-
dov, a noben ni rodil pravega uspeha. V
odseku Grana de Tora napredujejo repu-
blikanci v smeri proti Azumu in so davi
zavzeli važno gorsko postojanko Maletto.

Barcelona, 18. jan. AA. Snožnje uradno
poročilo republikanskega poveljstva pravi,
da so nacionalisti v vseh odsekih katalon-
ske fronte, posebno pa pri Santi Colomi in
Tarragoni srdito napadali. Republikanci so
te napade po večini odbili. Republikanska
letala so napadla postojanke nacionalistov.
Na estremadurski fronti so republikanci
zavrnili nacionalistične napade. Nad Barce-
lono so republikanci sestrelili Francov
bombnik.

Salamanca, 18. jan. AA. Uradno poro-
čilo nacionalističnega poveljstva potrjuje
poročila o uspehih nacionalistov na katalon-
ski fronti. V južnem odseku so oddelki
generala Jague prekorčili reko Gaiya in
zadeli na nasprotnem bregu na republi-
kance. Ko so jih premagali, so nacionali-
sti osvobodili šest vasi, med njimi Alta-

fullo na glavni cesti iz Tarragone v Barce-
lono, 13 km vzhodno od Tarragone, in
Vespello, 6 km severno od Altafulle. Med
mnogimi ujetniki je neki brigadni šef,
štirje majorji in neki politični komisar. V
cerverskem odseku so nacionalisti osvoji-
li v tork 19 krajev. Nacionalistično le-
talstvo je bombardiralo vojaške objekte v
barcelonski luk, mnoga letala so pa ra-
zen tega podpirala vojaške akcije v Ka-
taloniji. Uničeni so bili 3 sovražni tanki,
razen tega so pa nacionalisti zaplenili tu-
di mnogo avtomobilov. V letalskih bojih
so nacionalisti sestrelili 4 republikanska
letala.

Lerida, 18. jan. AA. (Reuter). Dve di-
viziji pod poveljstvom generala Majestaza-
za, ki se bojuje v srednjem delu katalon-
skega bojišča, sta zavzele opoldne mesto
Pons, važno razpotje, ter hidroelektrično
centralo v bližini. Navarski oddelki pro-
dirajo ob obali proti Vendrellu in so opo-
ldne prispeli na nekaj milj blizu Altafulle,
ki so jo zvečer zavzeli. Nacionalistične čete
so zdaj 39 km oddaljene od Barcelone.
Preden bodo čete prispеле do Barcelone,
morajo zavzeti še trikotno področje, ki
meri 76 kvadratnih milj. Smatrajo, da je
napad na Vendrell in Gvalade neizbežen.
S tem bo tudi odprta pot nacionalističnim
četam proti Barceloni. Nacionalisti izjav-
ljajo, da so republikanske obrambne črte
med Tamarido in Igualado prebite na
mnogih mestih in zdaj ni več možno, da bi
kdo zadržal čete generala Franca.

Španski begunci v Franciji

Pariz, 18. jan. w. S španske meje poro-
čajo, da število beguncov iz Katalonije
vsak dan bolj narašča. Popoldne je pri-
bežalo preko meje tudi večje število po-
polnoma izčrpanih republikanskih mili-
cnikov. Ko so jih nastilili, so jih spravili
nazaj preko meje v Francovo Španijo. Bo-
gatajši Katalonci so na avtomobilih pri-
bežali v Francijo in so jih začasno na-
stallili v okolici Perpignana.

Anglija opušča načrt za razdelitev Palestine

Delo palestinske konference bo vodil Chamberlain sam
Važna sporočila v Ženevi

Ženeva, 18. jan. w. Pri današnji razpra-
vi o poročilu mandatne komisije Društva
narodov je vodja angleške delegacije But-
tler oficijelno sporočil, da je angleška vlada
opustila svoj prvotni načrt o razdelitvi
Palestine v arabski in židovski del. Obenem
je sporočil, da je angleška vlada skli-
cala v London konferenco, na kateri bo
skušala doseči sporazum med Arabci in
Židi. Če do tega sporazuma ne bo prišlo,
bo angleška vlada prisiljena sprejeti zelo
dalekosežne sklepe, o katerih bo obvestila
svet Društva narodov, odnosno mandatno
komisijo najkasneje do konca maja.

London, 18. jan. o. Tukajšnji poučeni
krogi zatrjujejo, da bo Chamberlain sam
nadziral delo palestinske konference, ki se
bo prihodnji teden pričela v Londonu.
Chamberlain se je za to odločil že pred
svojim obiskom v Italijo. V London je pri-
pela tudi vest, da se je predsednik kralje-
ve

vlade Nuri paša odločil sodelovati na tej
londonski konferenci. Pravijo, da ga je v
London povabil sam Chamberlain.

Roosevelt ne bo več kandidiral

New York, 18. jan. h. Veliko senzacijo
v vseh političnih krogih je zbudila izjava,
ki jo je sročil podal po radiu v Texasu
mlajši sin prezidenta Zedinjenih držav
Elliot Roosevelt. Sedanjega podpredsedni-
ka Johna Garnerja je označil za logičnega
naslednika svojega očeta in za edinega
kandidata pri bodočih predsedniških vo-
litvah, ki bodo letos. Iz tega sklepa, da
Roosevelt sam ne bo več kandidiral, čeprav
so splošno računali z njegovo tretjo kan-
didaturo.

Otvoritev avtonomnega slovaškega parlamenta

Ovacije predstavnikom osrednje državne oblasti
Konstituiranje deželne zbornice

Bratislava, 18. jan. h. Na izredno svečan način je bilo danes otvorjeno prvo zasedanje prvega avtonomnega slovaškega pokrajinskega parlamenta. V pomanjkanju primernih prostorov zaseda slovaški parlament začasnó v avli bratislavske univerze, ki so jo v ta namen primerno preuredili. Otvoritveni seji so prisostvovali poleg vseh 63 poslancev, kolikor jih šteje slovaški deželni zbor, in vseh članov slovaške avtonomne vlade tudi predsednik osrednje českoslovaške vlade Beran, vojni minister general Syrový, predsednik osrednjega parlamenta Malypetr in predsednik senata Soukup. V Bratislavi so jih sprejeli zelo svečano in s pristržnimi ovacijami.

Po službi božji v jezuitski cerkvi je bila najprvo svečana zaprisega Hlinkove garde, nato pa so se zbrani odličniki podali k otvoritvi parlamenta. Sejo je otvoril najstarejši poslanec dr. Budaj. V svojem govoru se je spominjal dolgih borb za narodno osvoboditev in slavlil zasluge pokojnega Hlinka. Naglasil je potrebo bratskega sožitja s Čehi, ker bo le na ta način mogoče trajno očuvati pridobljeno svobodo.

Po nagovoru predsednika slovaške vlade dr. Tisa, ki je pozval slovaški parlament k vztrajnemu in složenemu delu, so bili poslanci zapriseženi. Prisegli so po določeni formuli z dodatkom, da bodo branili in čuvali interese Slovaške. Sledila je izvolitev predsedstva. Za predsednika je bil izvoljen dosedanji generalni tajnik slovaške ljudske stranke Sokol. V svojem govoru, ki ga je imel po izvolitvi še dveh podpredsednikov in stalnih odborov, je Sokol naglasil, da je osvobodilna borba končana ter da nastopa sedaj doba slovaške preporoda. Slovaški parlament mora biti svetel primer sloge in dela za narod, ker si bomo le s trdim delom zagotovili mirno bodočnost. Red, mir in zakonitost, so prvi pogoji za to. Ob koncu je naslovil tople pozdrave na predsednika republike dr. Hacho in izrazil željo, da bi še dolgo stal na čelu skupne republike.

Spor med podkarpatsko in praško vlado

Chust, 18. jan. br. Imenovanje generala Leva Prhala, za tretjega člana podkarpatske avtonomne vlade, je izzvalo v ukrajinskih krogih veliko presenečenje in nevoljo. Splošno označujejo to za preneljen korak osrednje českoslovaške vlade, ki utegne skaliti dosedanje dobre odnose med osrednjo in podkarpatsko vlado. Predsednik podkarpatske vlade Vološin je proti temu imenovanju brzojavno protestiral pri predsedniku osrednje vlade Beranu in prezidentu republike dr. Hachi. V svoji brzojavki pravi, da je osrednja vlada s tem kršila zakon o avtonomiji Podkarpatske Rusije in razočarala zaupanje, ki ga je imelo ukrajinsko prebivalstvo do nje. Generalu Prhalu je podkarpatska vlada brzojavila, naj ne sprejme imenovanja, general pa je kratko odgovoril, da je od prezidenta republike imenovan za ministra podkarpatske vlade ter da je vaju se pokoravati svojim predstojnikom, predvsem pa se vrhovnemu poveljniku českoslovaške vojske. Vološin mu je nato ponovno brzojavil, naj nikar ne pride v Chust, ker ga ne bodo sprejeli.

Vest o imenovanju generala Prhala za podkarpatskega ministra se je razširila

Zahteve po službeni proglasitvi nedeljivega francoskega imperija

Pariz, 18. jan. w. V francoskih političnih krogih narašča pokret po formalni proglasitvi francoskega imperija. Marsejski poslanec Daher je vložil zakonski predlog, po katerem naj bi odslej prezident francoske republike nosil uradni naslov prezident francoske republike in francoskega imperija. Skupina poslancev iz kolonij pa je predlagala v zbornici, naj bi zbornica sprejela resolucijo, s katero bi proglasila, da je francoski imperij enako nedotakljiv kakor evropska Francija. Suverenost francoskega imperija naj se proglasi za nedeljivo tako, da se v nobenem primeru ne more prenesti na kako drugo državo. Prav tako se je pričela tudi akcija, ki stremi za tem, da bi se vsa kolonialna in mandatna posest Francije v severni Afriki združila v pravno celoto in postala pod vojaško upravo. Sedanj generalni rezident Maroka, Labonn, naj bi bil imenovan za vrhovnega vojaškega poveljnika združenih francoskih kolonij v severni Afriki. Na ta način naj bi se olajšala tudi vojaška obramba tega ozemlja.

Seja je bila nato zaključena. Prihodnja seja bo sklicana pisмено.

Bratislava, 18. januarja. AA. Havas: Na osnovi ljudskega štetja, ki je bilo izvršeno na Slovaškem 31. decembra 1938 znaša število Nemcev na Slovaškem 132.000 Čehov 79.000 in Madžarov 75.000. Število Slovakov še ni ugotovljeno.

Zahteve Nemcev v ČSR

Praga, 18. januarja. AA. Stefani: Poslanec Kundt, ki je vodja nemške manjšine na Českoslovaškem, je izjavil, da se Nemci v Českoslovaški ne želijo vmešavati v notranje českoslovaške zadeve, kakor je to trdil neki češki list, pač pa zahtevajo sledeče pravice:

Svobodno izpovedovati nacionalni socializem, enakost delovnih pogojev za Nemce, najširšo kulturno avtonomijo, izključitev Židov kot posredovalcev med Nemci in Čehi ter dobre gospodarske, politične in kulturne odnose z Nemčijo. Nemci pod sedanjo Českoslovaško želijo imeti najboljše odnose z vlado.

Chvalkovski odpotuje v Berlin v soboto

Praga, 18. jan. AA. Zunanji minister Chvalkovski bo v soboto 21. t. m. odpotoval v Berlin.

Gajda predlaga naj ČSR izstopi iz DN

Praga, 18. jan. w. General Gajda, ki se je s svojo fašistično stranko združil s stranko narodnega edinstva, je poslal vladi predlog, naj českoslovaška republika izstopi iz Društva narodov. Prav tako predlaga, naj se radikalno reši židovsko vprašanje. Oba predloga bo najprvo preučil ministrski svet, nato pa bosta verjetno predložena v odločitev parlamentu, čigar sestanek pa še ni določen.

Beležke

Ponovne volitve na
juridični fakulteti

Zabeležili smo že, da je univerzitetni senat ljubljanske univerze na pritožbo nacionalističnih študentov razveljavil volitve v Društvo slušateljev juridične fakultete, ki so bile izvedene na običnem zboru 19. novembra l. l. Vložene so bile tri liste: katoliška, nacionalna in neodvisna. Prva je dobila 142, druga 132 in tretja 49 glasov. Par dni nato se je izkazalo, da je bilo manj glasovalcev, kakor pa je bilo oddanih glasov. Zaradi tega je univerzitetni senat volitve razveljavil in odredil nove za večravnjani dan.

Ponovne volitve so bile večer popoldne od 14. do 18. v zbornici dvorani univerze. Vodil jih je univ. docent dr. Gorazd Kušelj. Glasovali so za iste tri liste, ki so bile vložene za volitve pred dvema mesecema. Zmagala je to pot lista nacionalnih akademikov, ki je dobila 184 glasov, dočim sta ostali v manjšini lista katoliških akademikov s 167 in neodvisna lista s 45 glasovi. Nosedec nacionalne liste je bil kand. hur. Črtomir Kolenc, ki bo sedaj predsednik Društva slušateljev juridične fakultete.

Novo ravnateljstvo OUZD

Včeraj je bila prva seja nedavno imenovanega ravnateljstva Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Ko so člani ravnateljstva položili predpisano zaobljubo, je bilo izvedeno konstituiranje. Za predsednika je bil izvoljen inž. Jože Sodja, ravnatelj uprave »Slovenca«, za podpredsednika pa stavbenik Matko Čurk in urarski pomočnik Jože Jonke. Predsednik nadzornega odbora je postal dosedanji predsednik ravnateljstva Fran Kremžar, posestnik in novinar.

Predavanje o dr. Trumbiću v Beogradu

Jugoslovanski kulturni klub v Beogradu je priredil predavanje o pokojnem državniku in hrvaškem politiku dr. Ante Trumbiću. Predaval je bivši minister in poslanik dr. Prvislav Grisogono, kot Dalmatince ožji Trumbićev rojak. V mojstrsko izdelanem govoru je orisal pomen političnega dela dr. Trumbića med Dalmatinci. Posebno obširno se je bavil dr. Grisogono z delom dr. Trumbića v emigraciji, ko je v družbi ostalih prijateljev iz Jugoslovanskega odbora gradil temelje Jugoslavije, katere prvi zunanji minister je postal po zedinjenju l. 1918.

Ljudsko štetje v Rusiji

Danes se je pričelo v sovjetski Rusiji ljudsko štetje, ki ga bo izvršilo 400.000 za to postavljenih komisarjev. Zadnje ljudsko štetje je bilo v sovjetski Rusiji 6. januarja 1937. Rezultati tega štetja pa niso bili nikoli objavljeni, ker so bili aretirani in justiciirani člani glavnega popisnega odbora, češ da so falzificirali podatke. Po zadnji objavljeni statistiki je štela Rusija leta 1926, vsega skupaj 147 milijonov prebivalci. Sedaj računajo, da bodo našli okoli 180 milijonov duš. V oddaljenih pokrajinah Rusije so pričeli z ljudskim štetjem že 1. januarja, da bi bilo pravčasno končano.

Novi zemljevid Nemčije

Zemljevid Nemčije se je lani močno predrugačil s priključitvijo Avstrije in delov Českoslovaške. Carinske meje Nemčije so danes za okroglo 1000 km daljše nego so bile in merijo kakih 9200 km; Pomorska carinska meja je ostala neizpremenjena in znaša 1730 km. Najdaljšo carinsko mejo ima Nemčija s Česko-Slovaško, in sicer 2050 km proti prejšnjim 1528 km. Meje z drugimi državami so ostale nespremenjene. Poljska ima 1760 km, Nizozemska 630 km, Francija 455 km skupnih meja z Nemčijo. Meje proti Švici pa so se s priključitvijo Avstrije podaljšale s 417 km na 520 km. Popolnoma nove meje je dobila Nemčija z Madžarsko (365 km) in z Italijo (310 km). Mnogo desetletij je bila najvišja gora Nemčije Zugspitze, danes pa jo prekašajo mnogi vrhovi bivše Avstrije, tako da je Zugspitze še lani 18. mestu. Najvišja gora Nemčije je danes Veliki Klek (Grossglockner). Najdaljša nemška reka je sedaj Dunav, ki teče 992 km po nemških tleh, dočim je pred priključitvijo Avstrije tekla le 387 km po ozemlju Nemčije.

Oboroževanje

sovjetske Rusije

Varšavski listi poročajo iz Moskve, da je bila nedavno v Kremlju pod predsedstvom Vorošilova konferenca ruskih letalskih strokovnjakov. Na tem zasedanju je vojni komisar Vorošilov naznanil zborovalcem, da bo vodstvo Osoaviachima (organizacije za zračno in kemično obrambo) prevzel sam Stalin, ker se je v delovanju organizacije pokazal zastoj. Vlada bo še letos določila znesek 1 milijarde rubljev za reorganizacijo letalstva, osebno za obrambo zapadnih delov države. Izdana bo tudi naredba, po kateri se bo za narodno protiletalsko obrambo lahko mobiliziralo vse moško in žensko prebivalstvo od 16 do 70 let. Odločili činitelji tudi pretehtavajo načrt ustanovitve posebnega komisariata za protiletalsko obrambo, ki bi bil podrejen osebnemu Stalinovemu nadzoru. Nova organizacija bo dobila od vlade 6000 letal in 50 milijonov plinskih mask, da jih razdeli med prebivalce obmejnih pokrajin.

Trenutne ameriške skrbi

V dunajski »Neue Freie Presse« objavlja njen ameriški poročevalec članek o Rooseveltu in kongresu, v katerem navaja na koncu nekaj glavnih ameriških perečih problemov, poudarjajoč med drugim: Zasedanje kongresa ima sorazmerno malo zakonodajnih nalog pred seboj, kar je povsem naravno. Verjetno je, da bodo spreminjeni nekateri delavski zakoni in zakoni o poljedeljski proizvodnji, prav tako je mogoče, da bosta predloženi v razpravo že desetletja predvidena upravna in davčna reforma, vendar pa bo kongres v glavnem zaposlen z oborožitvijo, če le mogoče temeljito oborožitvijo, ki jo lahko smatramo za glavno oznako tekočega zasedanja. O privolitvi izdatkov na splošno ne more biti dvoma, pač pa se bodo vse razprave bržkone sukale okoli vprašanja »kakor«. Odločitev bo gotovo padla glede najpomembnejših izdatkov za oboroževanje,

Španska debata v angleški vladi

Chamberlainovo poročilo o rimskem obisku — Deljena mnenja o španski politiki Anglije — Demonstracije

London, 18. jan. br. Dopoldne je bila na Downingstreetu plenarna seja angleške vlade pod predsedstvom Chamberlaina. Ko so prihajali ministri na sejo, se je zbrala pred palačo ministrskega predsednika velika množica, ki jih je pozdravljala z vzkliki: »Ne pozabite na Španijo! Dajte Špancem orožja in živili!« Posebno burno je množica pozdravljala s takimi klici zunanjega ministra lorda Halifaxa. Policija je naposled demonstrante razgnala.

Na seji je Chamberlain podrobno poročal zbranim ministrom o razgovorih v Rimu, dočim je zunanji minister lord Halifax izpolnil njegovo poročilo z informacijami o svojih razgovorih s francoskim zunanjim ministrom v Zenevi. Chamberlain je obrazložil ministrom, kako si zamisli svojo nadaljnjo mirovno politiko v Evropi, potem pa se je razvila obsežna razprava o španskem problemu, pri čemer se je pokazalo, da so mnenja v angleški vladi deljena. Del mlajših ministrov je za to, da Anglija odločneje nastopi v obrambo svojih interesov v zvezi s španskim problemom, starejši člani vlade s min. predsednikom Chamberlainom pa so za nadaljevanje dosedanje politike strogega nemešavanja. Za sedaj niso bili sprejeti nobeni sklepi.

Ministrski svet je razpravljal tudi o pismu, ki ga je poslal Chamberlainu vodja parlamentarne opozicije major Attlee. V svojem pismu zahteva takojšnje sklicanje spodnje zbornice, da bi razpravljala o položaju v Španiji.

Naraščajoče vznemirjenje v Angliji

London, 18. jan. w. Razni znaki kažejo na to, da se polašča zaradi razvoja dogodkov v Španiji ne samo angleške javnosti, marveč tudi vladnih krogov vedno večja nervoznost. Splošno prevladuje prepričanje, da je treba v prihodnjih tednih računati z naraščajočo napetostjo zaradi španske. Z velikim vznemirjenjem zasledujejo londonski krogi povečano napetost med Francijo in Italijo, ki bi utegnili prav zaradi dogodkov v Španiji povzročiti resne mednarodne konflikte. Vlada, ki je o tem danes obširno razpravljala, ni sprejela nikakega sklepa, ker še vedno upa, da ne bo prišlo do nove intervencije v Španiji ne z ene, ne z druge strani.

Živahna španska polemika tudi v francoski javnosti

Pariz, 18. jan. o. Komunistični poslanci so v poslanski zbornici predložili resolucijo, ki poziva vlado, naj podvzame najnujnejše ukrepe, da bi se ofenziva španskih nacionalistov v Kataloniji ustavila. Resolucija zahteva, naj se republikanski vla-

Italijanska svarila pred intervencijo

Rim, 18. jan. AA. (Stefani) Listi pišejo, da je energični Mussolinijev opomin proti novim intervencijam v korist republikanske Španije velikega političnega pomena. Obenem poudarjajo, da je Nemčija popolnoma na strani Italije v tem vprašanju in da je Halifax v Zenevi ponovno poudaril željo Velike Britanije, naj španska vojna ostane osamljena. Pariški dopisnik lista »Popolo di Roma« misli, da mora to biti Franciji povod za premislek, da ne ukrene nekaj preneljenega. Dopisnik sodi, da bo francoski zunanji minister Bonnet, ki prav dobro pozna Chamberlainovo naziranje o španskem vprašanju, znal z Daladierjevo podporo izjaviti bojevitost agitacijo soci-

di takoj pošlje izdatna pomoč v orožju in strelivu. Resolucija bo seveda odklonjena, sprožila pa bo v parlamentu razpravo o položaju v Španiji. Najbrž je to tudi glavni cilj predlagateljev.

Tudi francoski tisk razvija živahno polemiko za podporo španskim republikancem in proti njej. Francoska javnost je prepričana, da primanjkuje republikanski Španiji v prvi vrsti vojni potrebščin in živil. Bivši zunanji minister Flandin pa je snočil v nekem svojem govoru opozoril, na to, da morajo odgovorni krogi postopati zelo oprežno, ker Španija še vedno ni prenehala biti ognjišče mednarodnega konflikta. Izvršni odbor splošne delavske zveze je danes pozval vse svoje organizacije, naj tesno sodelujejo z vsemi, ki bi hoteli kakorkoli pomagati španskim republikancem, posebno z živili in zdravili.

Pariz, 18. jan. AA. Skupščinski odbor je zavrnil z ogromno večino predlog resolucije, v katerem se zahteva, da se odpre meja proti Španiji in da se pošilja vojaški material v Španijo.

Jutri Bonnetov ekspezo v parlamentu

Pariz, 18. jan. AA. Dopoldne je bila seja vlade pod predsedstvom prezidenta Lebruna. Seja je bila vsa posvečena ekspezo zunanega ministra Bonnetta o zunanjem političnem položaju.

Po končani seji se je zvedelo, da je Bonnet v svojem ekspezoju v glavnem orisal svoje ženevske razgovore, posebno one z lordom Halifaxom. Bonnetov ekspezo je bil splošnega značaja in se je nanašal na vse pereče mednarodne probleme. Bonnet je podal tudi glavne obrise govora, ki ga bo imel v poslanski zbornici, ko bo končana debata o zunanjih politikih. Ministrski svet je soglasno odobril vsebino izjav, s katerimi misli precizirati vladno politiko v vseh velikih problemih, ki so se izkristalizirali med parlamentarno debato.

Negrin prispel v Pariz

Rim, 18. jan. AA. (Stefani). Listi poročajo iz britanskega vira, da je šef barcelonske vlade Negrin prispel skrivaj v Pariz. To vest spravljajo v zvezo s poročili iz Zeneve, da se je tudi republikanski zunanji minister del Vayo snočil skrivaj odpeljal v Pariz. Del Vayo se je danes vrnil v Zenevo, da se udeleži debate o španskem vprašanju v DN.

alistov in komunistov.

»Messaggero« poudarja, da si je Italija izgovorila svobodo akcije, če bi prišlo do novih intervencij, kar odobrava tudi Nemčija. Nadalje opozarja, da je Mussolini izjavil, da se Italija ne želi vdomečiti na Balearih in da bo Italija odpopkicala svoje prostovoljce takoj, ko se bodo tuji prostovoljci iz republikanskih vrst vrnili v svoje države. Razen tega izjavlja, da se Francova zmaga ne more pripisovati italijanskim prostovoljcem, ker razpolaga general Franco s milijonom mož. Na koncu pravi da bi v primeru nevarnosti pred boljševiško zmago na Špankem za Italijo nastopilo legitimno stanje nujne obramba.

Razburjenje po vsej Angliji

Atentati s peklenjskimi stroji se še nadaljujejo — Policija je baje atentatorjem že na sledu

London, 18. jan. br. Dosedanja razkritja policije o bombnih atentatih, ki so se pričeli v ponedeljek in nadaljevali tudi včeraj, so javnost še bolj razburila. Sedaj je popolnoma jasno, da je na delu dobro organizirana teroristična družba, za katero pa se še ne ve, kje ima svoj sedež. Niti kdo jo financira. Poleg že javljenih eksplozij sta se pripetili še dve, ena v Birminghamu, druga v Liverpoolu. Poleg tega so policijski organi odkrili še celo vrsto že nameščenih peklenjskih strojev in bomb, ki pa le slučajno niso eksplodirali, bodisi da so se pokvarile ure, ki naj bi uravnale eksplozijo. Teroristični napadi so usmerjeni predvsem na elektrarne, plinarne, vodovode in daljnovode. Danes so odkrili tudi peklenjski stroj, ki bi v primeru eksplozije porušil del tako zvanega Manchesterkega prekopa in onemogočil ves promet. Na stebri daljnovoda, ki stoji 50 m daleč od nasipa prekopa, so našli tri vreče dinamita, povezane z uro, ki je bila nameščena tako, da bi prišlo do eksplozije ob polnoči, ura pa se je k sreči ustavila. Tudi v Bartonu pri Manchesteru, v Hamsallu in Creabbaru so odkrili cele zaloge bomb in peklenjskih strojev.

Policija mrzlično vodi preiskavo in je danes aretirala sedem iverov, pri katerih so našli razna eksploziva, orožje in municijo. Obtoženi pa bodo le zaradi kršitve zakona o eksplozivih, ker jim ne morejo ničesar drugega dokazati.

Oblasti so danes izdale proglas, v katerem pozivajo vso javnost, naj pomaga pri izsleditvi teroristov. Varnostni ukrepi so bili še bolj pookrenjeni. Danes so zastražili vsa ministrstva, stanovanja ministrov in druge javne zgradbe, med njimi tudi slavo westminstrsko opatijo. Vsakega obli-

pri čemer gre predvsem za zgraditev 12.000 letal ter najpomembnejših zasilnih obrambnih naprav. Uspeh tega vladnega načrta bo odvisen od tega, ali se bo vladi posrečilo prepričati kongres, da je nevarnost mednarodnih zapletitvev neposredna. Medtem pa bo vsakega 20.000 dijakov izvežbah za civilne letalce, in to že v tekočem letu,

skovalca cerkve pred vhom v cerkev, strogo prebežke. Ljudje, ki imajo kak zavoj ali kovček, sploh ne smejo v cerkev. Odprtih je samo dveje vrat, ki so pod strogo kontrolo policije.

Zvečer se je zvedelo, da je policija pri hišni preiskavi pri nekom Ircu izsledila obsežno korespondenco, ki utegne pokazati pot za nadaljnjo preiskavo. Podrobnosti drže še v tajnosti, vendar pa zatrjujejo, da je policija že na sledu pravih krivcem.

Metan namesto bencina kot pogonsko sredstvo

Benetke, 18. jan. AA. Po trimesečnih poskusih se je naposled posrečilo najti način, kako bi se bencin za pogon motornih čolnov nadomestil z metanom. Pri poskusih vožnji po benekih lagunah je motorni čoln porabil za eno uro vožnje namesto 11 litrov bencina samo toliko metana, da je enourna vožnja veljala 20 ur namesto 36 ur, kolikor bi stala s bencinom.

Filmski igralec Možuhin umrl

Pariz, 18. jan. AA. V svojem stanovanju v Courboisu je umrl filmski igralec Ivan Možuhin. Pokojnik je bil v Rusiji odvetnik. Po revoluciji je prišel v Pariz in postal eden izmed največjih igralcev nemega filma.

Iz finančne službe

Beograd, 18. jan. p. Finančni svetnik Dragojlov Lujč je bil premeščen iz ljubljanske finančne direkcije k glavni carinarnici na Sušaku, tajnik finančnega ministrstva živko Mihajlovič pa k finančni direkciji v Ljubljani.

Vremenska napoved

Zemunska: Večja oblačnost. Nekoliko jasno bo le še v vzhodnih in južnih krajih. Dež ponekod v severni polovici.

Dunajska: Oblačno, ponekod deževno, južno do višine 2.000 m, v planinah višje, na

Kitajska hoče zmagati z lastnimi sredstvi

Washington, 18. januarja. AA. (Reuter) Prof. Shang Kaing, ki je član kitajskega narodno-političnega sveta, je prispel te dni v Washington ter izjavil dopisniku Reuterja, da Kitajska ne potrebuje tuje pomoči, ker bo tudi brez te zmagala. Japonsko-kitajska vojna se nahaja zdaj v drugi fazi. Prva faza je bila faza defenzive ter se je končala s padcem Hankova. Zdaj se je začela druga faza, ki jo je prof. Shang-Kaing označil kot fazo priprave za protiofenzivo na vsej črti. Kitajska razpolaga zdaj s 240 divizijami po 10.000 mož. Odslej ne bo več odločilnih bitk, temveč bodo kitajske čete vršile hitre napade tako, da japonska vojska ne bo nikdar imela miru. Japonci po mnenju prof. Shang-Kainga ne bodo imeli za te vrste borbe dovolj vojakov. V bitkah pri Sanghaju so Kitajci izgubili trikrat več vojakov, kakor Japonci. V bitki pri Susbau je razmerje med kitajskimi in japonskimi izgubami padlo na 2:1, v bitki pri Hankovu pa so bile izgube na obeh straneh enake. Iz tega se vidi, da je kitajska vojska že popolnoma dorasla japonski.

Lebrunov obisk v Londonu

London, 18. jan. o. »Star« poroča, da bosta predsednik francoske republike in njegova soproga ob koncu marca prišla v London in vrnila lanski obisk angleškega kraljevskega para. Njun prihod je napovedan za 21. marca. V Londonu se bosta mudila tri dni. Priprave za obisk so že v teku.

Schönbrunn postane glavni stan nar. soc. stranke

London, 18. jan. h. »Daily Telegraph« poroča z Dunaja, da je bivši cesarski grad Schönbrunn določen za dunajski glavni stan narodne socialistične stranke. Grad sedaj temu primerno preurejajo. Nekdanje sobane avstrijskih cesarjev bodo preuredili in bodo določene za bivališče kancelarja Hitlerja oz njegovem vsakokratnem obisku na Dunaju. Hitler bo ob koncu meseca obiskal Dunaj, kjer bo ostal več dni. Poleti bo Hitler prišel za dalje časa na oddih na Solnograško in bo stopoval v gradu Kleesheim, nekdanji prestolnici solnograških nadškofov.

Naši kraji in ljudje

Po cesti čez mejo

Vsako leto več osebnega prometa pri Planini

Planina, 18. januarja V statistiki ene naših najvažnejših prehodnih točk, Planine pri Rakeku, se zrcali promet, ki se vrši po naši glavni cesti med Italijo in Jugoslavijo. V preteklem letu je potovalo čez Planino v Italijo 13.287 Jugoslovancev, obratno pa 13.940, skupaj 27.227. Avstrijev je šlo ali prišlo čez mejo 171; Belgijcev 179, Bolgarov 75, Angležev 885, Francozov 896, Grkov 39, Nizozemcev 138, Italijanov 12.339, Čehoslovakov 2278, Nemcev 7718. Nadalje so čez Planino potovali Romuni, Madžari, Norvežani, Švicarji, Poljaki, Američani je prišlo k nam 223, iz raznih drugih držav je bilo 321 potnikov. Vsega skupaj je potovalo čez mejo v našo državo 56.232 potnikov. Avtomobilov in motorjev, s katerimi so se potniki vozili, pa je bilo 15.251 in še 380 bicikljev.

Nasprotni predlanskemu letu je promet narasel za nič manj kakor za 11.015 potnikov. Največja pa je bila razlika pri Avstrijcih in pri Čehih; pri teh je promet precej upadel, ker so potovanja preprečili znani dogodki. K velikemu povečanju prekojnega prometa smo pripomogli Jugo-

slovani in Italijani. Zlasti število Jugoslovancev, ki so šli v Italijo, je bilo enkrat večje kakor prejšnje leto, znamenje, da je teran vedno vabljivejši. Če bi bila cesta iz Ljubljane do meje asfaltirana, si lahko predstavljamo, kako bi se zlasti nedeljski promet v Italijo in iz nje povečal. Kakor se čuje, bodo letos vendar pričeli tlakovati cesto iz Ljubljane do Planine in do italijanske meje. To bi bil velik plus v našem tujem prometu.

Obmejni organi so v preteklem letu opravili res mnogo dela, ki ga je treba tembolj ceniti, če vemo, kako malo je obmejnega osebja in v kakih naglicah je treba ustrezati potujočim. Pregledovalci prtljage so ravnali s potrebno obzirnostjo, samo če prtljaga ni bila preobila. Pregledovanje potnih listov je takisto bilo vedno opravljeno v najhitrejšem redu, čeprav navadno vršila službo le po en oроžnik in po en civilni uradnik, med tem ko je potnikov večših na en sam dan do 400. Planina postaja vedno važnejša prehodna točka in ji je zato treba posvečati čim več pozornosti.

Praznik uzorne matere

Danes praznuje v Ljubljani 70-letnico rojstva gospa Franja Vakselj, zvesta dolgoletna naročnica »Jutra« in »Slovenskega naroda«. Življenje te požrtvovalne matere lahko pač stavimo za zgled. Bila je hčerka cestnega nadzornika. Ostala je s 16 leti čisto sama. Izbrala si je za življenjskega druga g. Ignacija Vakselja. Smrt ga ji je iztrgala v najtežjih časih, tik pred svetovno vojno. Moč ji je zapustil sedem nepreskrbljenih otrok. Trije so morali v vojno.

Težko je popisati, koliko je mati pretrpela. Žrtvovala je vse za svoje otroke, in ni se trudila zaman. Skrbno je vsem uravnavala pot v bodočnost. Pri tem pa tudi na lastno izobrazbo ni pozabila. Pri vsem delu za družino je vedno našla urico oddiha, da je lahko mnogo čitala. Je tudi stalna abonentka gledališča. Njen najstarejši sin Franci je strojnik, Alfonz, dolgoletni ravnatelj ljubljanskih kinov, je kinopodjetnik; dr. Tone je profesor dr. Serafin je kot primarij šef rentgenološkega oddelka mariborske splošne bolnišnice; hčerka Fani je poročena na Dunaju z višjim železniškim inspektorjem; Ida je upokojena uradnica ministrstva; Lenka, poročena Strabegg, pa je uradnica v pisarni arhitekta Lebla. Poleg otrok bo dobri stari mamič danes čestitala čredica srčkanih vnukov in vnucic. Z vso rodobino in s številnimi prijatelji želimo tudi mi vzorni materi gospe Vakselji še mnogo zdravih in srečnih let!

bonu ste imeli tako lepo službo po vojni, da vam je marsikdo zavidal!

»Človek ima dobro voljo pošteno živeti, pa ne more. Svet ima dve cesti: eno pošteno, drugo nepošteno. Kdor zdrkne na levo, se s težavo ali pa nikdar več ne vrne na desno. Mi smo brezdomci in brezposelni. Dela nam dajte! Ko sem prišel iz kaznilnice, sem našel svoje znanke iz jetnišnice. Pri vseh večkrat nisem dobil niti pare, vse so mi drugi pobrali in me ogoljufali.«

Obsojeni

Ta zagovornik svojih sotrpilov je s svojimi tovarišji povsem mirno poslušal sodbo, ki jim je bila proti večeru izrečena. Ignacia Salaja je sodišče obsodilo na 9 let robije zaradi večkratnih vlomov in nasilnosti proti orožnikom, na trajno izgubo častnih državljanjskih pravic in še na 2letno pridržanje po prestani kazni zaradi nevarnosti za javno varnost. Za posamezne grehe so sicer odmerjene kazni nanesele blizu 15 let robije, skupno pa le devet. V dobro so mu sodniki šteli odkrito priznanje, obremenilno pa je bilo, da je vlamiljal v nočnem času, v družbi, in da je napravil precejšnjo škodo.

Ostali obtoženci so bili obsojeni: Mesar Franc Šušteršič iz Dobrunj na 6 mesecev strogega zaporja, na 2letno izgubo častnih državljanjskih pravic in na plačilo 200 din povprečnine; Ivan Kristl, klepar iz St. Ilje, za vlom na 5 mesecev strogega zaporja in 2letno izgubo častnih pravic; delovodja Janko Božnar in posestnikov sin Janko Trobec s Pristave za nakup in prikrivanje ukradenega blaga vsak na 300 din denarne kazni; Franc Skuble z Viča za nakup puške na 1 mesec strogega zaporja in 120 din denarne kazni; njegov brat mizarski pomočnik Jože Skuble za isti delikt na 2 meseca strogega zaporja in 120 din denarne kazni. In končno za prikrivanje in porabo ukradenega blaga Anžurjev sestra Marija Avbelj na 2 meseca strogega zaporja in 120 din denarne kazni, Lucija Anžurjeva pa na 20 dni strogega zaporja.

Obtoženi so si pridržali zakoniti rok za premislek, ali naj kazen sprejmejo ali ne, le Salaj je svojemu branilcu izjavil, da je pripravljen jutri kazen sprejeti.

Medvedi blizu Ribnice

Ribnica, 18. januarja.

Lovsko društvo v Ribnici, v katerega območju domuje medved, pozna najbolj njegove navade in število pripadnikov njegovega rodu. Navedbe g. Vladimira Kapusa v torkovi številki »Jutra« glede števila medvedov v teh krajih niso točne. Ko je bil leta 1935 medved zaščiten, je ostalo od vsega skupaj 13 medvedov. Med temi so bile štiri stare medvedke, ki so skotile leta 1936 štiri mladiče. Ker medvedka nima vsako leto mladih, so skotile nove mladiče šele leta 1938. Bilo je 8 mladičev. Med tem sta bila uplenjena dva stara medveda, a dve medvedki in enega mladiča so potolkli krivolovci. Tako je danes v dolenjskih krajih vsega še 20 medvedov. Medvedka pa ima to navado, da vodi s seboj letošnje mladiče, kakor tudi predlansko pestunjo. Zato se vedno pokaže truma medvedov, ki prepočeni s ene njive beže v drugo občno na druge njive. Tako torej vidijo ljudje ene iste medvedve na različnih krajih in od tod potem izhaja skupno število večje, kakor je v resnici.

PEBECO

PEBECO je novo peneče sredstvo za nego zob. Dasi ne vsebuje nikakega mila, vendar daje fine mehke pene, ki temeljito čistijo in desinficirajo. Ker PEBECO vsebuje PEBECIN, napravlja Vaše zobe bleščeče bele in ovira tvorbo zobnega kamna. Dozo za Din 12.—imate zelo dolgo.

Vlomi „belega kapetana“

Unučič s svojo družbo izročen sodišču v Novem mestu

Krško, 18. januarja Ivan Unučič in pajdaš Stiplovec sta bila v soboto preplejana iz zaporov v Krškem v varne zapore okrožnega sodišča v Novem mestu. Sledile so jim v spremstvu orožnikov v ponedeljek Marija Sekoranja, Marija Robidova in še nekatere Unučičeve znanke. Zdal bo Unučič s svojo družbo počakal, da zbere preiskovalni sodnik vse gradivo, nakar bo stopil pred sodnika.

O grehih Ivana Unučiča se mnogo govori, zlasti po Posavju. Saj je v glavnem že dognano, kod povsod je vlamiljal »bell kapetan«, kakor se je rad dal klicati od svojih pajdašev. Drugo njegovo ime v lastni družbi pa je bilo »Slavko«. Družba je izvršila več ko 40 vlomov in tatvin. Od konca oktobra do 7. januarja, ko je bil Unučič s Stiplovskom aretiran pri zidanih blizu Leskovca, ni minil niti en teden, da ne bi bil Unučič izvršil kakšnega večjega vzloma. Komaj se je vrnil iz Gradca, kjer je bil zaprt, že ga je prišla zagrebška policija in ga poslala v Staro Gradsko. Pa je spotoma pobegnil in se nato delj časa skrival. Gotovo je v tem času izvršil kakšne manjše tatvine, ki pa še niso dognane. Važnejše je, da je v tem času organiziral svojo družbo.

Oboženo je bil z dvema samokresoma, ko je 22. oktobra lani vlamil z Grlicem in Troho pri Francu Radeku v Klenoviku pri Skočjanu. Plen je znašal 600 din. V Velikih Malencah pri Brežicah pa je bilo že za 2.219 din plena in sicer pri Jostpu Pečniku. Verjetno, da sta tudi pri tem

vlomu sodelovala Troha in Grlic. Franca Veneta iz Drnovega je okradel 5. novembra že v drugič ter odnesel za 5.328 din plena. Plen na stanovanju Jožefa Mercove, kjer je Unučič vlamil 6. novembra, je ocenjen na 2.338 din. Dne 10. novembra je vlamil v župnišče v St. Jerneju in je odnesel 3.792 din cerkvenega denarja. Pri Mariji Rožančevi v Brezjah pri Leskovcu je 12. novembra odnesel za 2.500 din perila in obleke. V Gorenji vasi pri Leskovcu je 17. novembra okradel Terezijo Galovo za 480 din. Pajdaša, ki je pri tej tatvini sodeloval, noče izdati. Dne 3. decembra je bilo izvršeno v Zavinah pri Zagorju razbojništvo nad Janezom Drnovskom. Unučič je v družbi s Stiplovskom in Horvatom odnesel okrog 900 din. Zdal so mu postala tla na Posavju prevroča, pa se je vrnil v Zagreb in je v mestu in okolici izvršil večje število vlomov. V noči od 3. na 4. januarja je spet prišel na Dolensko. Vlomil je v hišo Ivana Komljanca v Zloganju pri Skočjanu ter je pobral za 2.500 din obleke. Dnevi svobode pa so mu že bili šteti, kajti 3 dni nato je njega in Stiplovška zajela orožniška patrulja.

Ko so orožniki v Krškem zaključili preiskavo, je Ivan Unučič ponovno priznal skoraj vse vloime in tatvine z izgovorom, da je moral krasti, če je hotel živeti, saj ni imel nikakega dela. Le razbojništva v Zavinah si ne da očistiti, ker vé, da ga ta zločin najbolj obremenjuje. Skupna škoda, ki jo je napravil Unučič s tovariši, znaša samo na Posavju 21.000 din.

Lojze Marn, ki je ubil brata Viktorja, se je v zaporu obesil

Dan pred samomorom je priznal zločin

Ljubljana, 18. januarja

Ob menjavi straže v zaporih ljubljanskega okrožnega sodišča si je večeraj med 17. in 18. uro vzel življenje Alojz Marn iz Šmartna ob Savi. Izmenjani jetniški paznik ga je našel nepremično napol ležečega ob radiatorju centralne kurjave obesnega na na robec in hladni pas. Bil je še topel in srce mu je na rahlo še utripalo, toda tudi takojšnja pomoč jetniškega zdravnika dr. Alfonza Debeljaka ga ni mogla več rešiti. Za danes se je v jetnišnici zgledal pokojnik očve v spremstvu nekega sovaščana, da se dogovori o vsem potrebnem za pokop svojega sina, ki je pod težkim bremenom vesti, da je umoril svojega brata Viktorja sodil sam sebi.

Kakor že znano, je bil Lojze Marn pred nedavnim ponovno aretirani na Jesenicah in priveden v ljubljanske sodne zapore pod težkim sumom, da je umoril pred dvema letoma in pol — junija 1936 — brata Viktorja. Ze tedaj je bil nekaj časa v ljubljanskih sodnih zaporih, toda kljub težkim indicijem, ki so jih večki orožniki zbrali za njegovo krivdo, je bil po kratkem času izpuščen na svobodo, postopanje proti njemu pa je bilo zaradi pomanjkanja dokazov ustavljeno.

Vsa stvar bi bila utegnila zaspati, da ni nedavno tega na Koroskem aretirali zloglasnega vlomilca Jožeta Anžurja, pri katerem so našli legitimacijo pogrešanega čevljarskega pomočnika Viktorja Marna in da niso na prijavo Marnovega očeta vevškim orožnikom ponovno začeli iskati sledove za pogrešanim Viktorjem okrog Marnove domačije. Naleteli so v zabetonirani greznici na človeško okostje, v katerem so po čevljih in zlatem zobovju sorodniki z vso gotovostjo spoznali ostanke tragično preminulega Viktorja.

Na podlagi teh novih okolištnosti so brata Lojzeta ponovno odvedli v zapore, toda kakor pred leti, je izprva tudi sedaj vztrajno tajil vsako krivdo nad bratovo prerano smrtjo. Pod težo dokazov, ki mu jih je preiskovalni sodnik dan za dnem predočeval, je Lojze v ponedeljek končno priznal, da je brata ubil. Vse pa kaže, da njegova izpoved ni bila povsem v skladu z resnico: Izpovedal je, da sta se na dan

pred Telovim z bratom sprla zaradi denarja in v prepiru tudi spoprijela. V pretepu da ga je brat napadel z boksařem, katerega se mu je po nekaj udarcih posrečilo bratu izvit iz rok. S tem da je potem šel le on brata udaril v sence, nakar se je zgrudil. Zaničal pa je Lojze, da bi bil on brata skril v greznico in je krivdo za to prtil še v svoji zadnji izpovedi na nekoga drugega.

Druge okoliščnosti in ugotovitve pa kažejo, da je brata vsekakor ubil iz koristiljublja, da pa je moral biti potek pretepa, ki se je končal z Viktorjevo smrtjo drugačen. Ze ob prvi hišni preiskavi so namreč orožniki našli Lojzetovo stajco okrvavljeno pod levo pazduho, sedaj najdeno Viktorjevo okostje pa je popolnoma nepoškodovano in ne kaže nobenih znakov nasilja. Zato je verjetna domneva, da je Lojze med preprirom na travniku najbrž zabodel Viktorja z nožem in je onesveščena ali že mrtvega pod pazduho odnesel do doma in skril truplo v greznici.

Do potankosti se z gotovostjo ne bo več dalo dognati, kako je Viktor prišel ob življenje, kajti vso tajnost je Lojze odnesel v večnost. Le še zloglasni Jože Anžur, ki je po Avstriji nastopal z legitimacijo pokojnega Viktorja, bi morda še vedel kaj povedati, saj je legitimacija zadosten dokaz, da se je samomorilec in bratomorilec Lojze Marn pajdašil zaupno vsaj z njegovo dvomljivo družbo.

Š A H II. turnir za pokal SŠZ

Po daljšem premeditaciji se naši šahisti zopet javili javnosti. V prireditvi Slovenske šahovske zveze je bil prošli teden drugi propagandni braturni za pokal, ki ga je pred dvema letoma darovala SŠZ. Prvo tekmovalenje je bilo 1. 1937 v Trbovljah, kjer je sigurno zmagal LŠK pred LŠK Triglavom. Te prireditve se je udeležilo osem klubov in sicer štiri iz Ljubljane, dva celjska ter po eden iz Maribora in Trbovelj.

V uvodnih besedah je tehnični vodja SŠZ pozdravil navzoče klube ter pohvalil Ljubljanske in Amaterski ŠK, ki sta nastopila s tremi oziroma dvema garniturama. Zmagal je zopet LŠK I pred LŠK II. Amaterskim ŠK in ŠK Triglavom. Prireditve je zaključil s kratkim nagovorom predsednik SŠZ C. Vidmar.

Tehnični odsek SŠZ. Dne 12. t. m. se je začelo prvenstveno tekmovalenje klubov Slovenske šahovske zveze. V mariborski skupini je Železnikar I premagal svojo drugo garnituro Železnikar II v razmerju 5:3. Mariborski ŠK pa je igral z UJNŽB 8:0. V ljubljanski skupini so bili doseženi naslednji rezultati: LŠK I : LŠK III 6½ : 1½, Triglav : LŠK II 3:1 (4 partije prekinjene). V drugem kolu se srečalo LŠK I in LŠK II, LŠK III in Šišenski ŠK, Triglav in Amaterski I, Amaterski II in Lovštin, Železnikar in Šentpetar. Verificirajo se s pravom takojšnjega nastopa za LŠK dr. J. Gabrovšek in Arigler, za Amaterski Brtoncelj L.

Amaterski ŠK. V četrtek 19. t. m. bo igrala v petek 20. t. m. z LŠK I pri Peroma prvi garnitura. Prva garnitura bo igrala v petek 20. t. m. s Triglavom pri Lovštinu in dne 23. t. m. z LŠK I pri Perlezu.

Postani in ostani član Vodniške družbe!

„Občinstvo želi opereto“

Na Jesenicah so v nekaj dneh trikrat uprizorili „Erika“

Jesenice, 18. januarja

V času, ko je našo narodno in kulturno javnost zajelo malodušje in ko se v širnem svetu odigravajo veliki dogodki, jeseniški Sokol tiho in marljivo deluje na vseh področjih telesno-vzgojnega in prosvetnega dela. Gledališki odsek je otvoril sezono s Cankarjevo dramo »Potopljeni svet« in je bil lep uspeh. Za dramo je prišla na vrsto učinkovita Lipahova veseloligra »Glavni dobitek«, ki so jo pri polni dvorani dvakrat uprizorili na Jesenicah in enkrat v Sokolskem domu v Žirovnici. Za Silvestrov večer pa je gledališki odsek dal na deske Simoničeve-Gregorjeve operete »Erika«, ki je vabila v Sokolski dom množice občinstva.

Opereta je v vsakem pogledu odlično uspeła. Izvrsten je bil sokolski orkester, še boljši so bili nosilci glavnih vlog, zelo dober je bil pevski zbor, v katerem močno prevladujejo basisti. Uprizoritve »Erike« je pokazala, da ima Sokol zelo dobre igralce, godbenike in pevce, toda pevski zbor še ni izenačen. Manjka tudi nosilec junaških vlog, ljubimec in nadpovprečni pevec. Če bi imeli še tega, bi lahko dali še lepše in težje stvari na oder.

Opereta »Erika«, ki so jo morali v razdobju nekaj dni trikrat uprizoriti pred nabito polno dvorano, je tudi pokazala igralcem smer, kakšne stvari občinstvo rado vidi in posluša. V dobi hudih razočaranj in težkih preizkušenj si želi nekoliko veselosti, glasbe in petja. Občinstvo ima dandanes v pogledu kulture in zabave večjo izbiro kakor prejšnja leta. Kino privablja staro in mlado, zato morajo tudi društvena gledališča dajati privlačne stvari na oder, če hočejo privabiti občinstvo. Ne gre izključevati resnih del, toda odmore mora izpolniti godba, ki ustvari med občinstvom prijetno razpoloženje. Med Sokoli je mnogo dobrih godbenikov, ki bi vsajih tudi lahko žrtvovali nekaj ur za društvo, kakor se žrtvujejo drugi dan za dnem. Ne smemo računati samo na ono občinstvo, ki prihaja na sokolske prireditve iz dolžnosti, marveč moramo privabiti tudi one, ki hočejo za svoj denar imeti kaj lepega. Zdal je stvar na pravi poti. Železo naj se kuje, dokler je vroče. Občinstvo, ki se bo navadilo prijetne topline, bo rado prihajalo v Sokolski dom in bo hvaležno onim, ki mu bodo dajali lepe in užitek polne ure.

Liga proti alkoholizmu

je bila v ponedeljek zvečer ustanovljena v Ljubljani

Ljubljana, 17. januarja

V mestni zbornici se je snoči zbralo lepo število treznostnih delavcev k ustanovitvi Lige proti alkoholizmu. Bansko upravo je zastopal načelnik oddelka za socialno politiko in narodno zdravje Kosi, prosvetni oddelek načelnik dr. Sušnik, škofa stari borec za abstinenco, koziatorični svetnik Kalan, predsednika apelacije sodni svetnik dr. Dolinar, mestno občino mestni zdravnik dr. Debevec in mestni fizik dr. Mis, Higieniski zavod dr. Šimčeva, zdravniško zbornico predsednik dr. Meršol, Protituberkulozno ligo dr. Bohnjec, učiteljske in Združenje jugoslovenskih profesorjev prof. Čopić, Zvezo kulturnih društev Verbič, narodno ženstvo Engelmana, zastopana pa je bila še cela vrsta strokovnih in kulturnih organizacij.

Zborovanje je otvoril direktor Higieniskega zavoda dr. Ivo Pirč, ki je v nagovoru poudaril, da segajo početki smotno, strokovno organizirane borbe proti pijančevanju že v leto 1923, ko je bilo na pobudo Higieniskega zavoda ustanovljeno Društvo za gojitve treznosti. Zaradi premalega razumevanja v naši javnosti pa je

moralo društvo kmalu prenehati s svojim delovanjem. Leta 1936 se je vršilo v Ljubljani veliko javno treznostno zborovanje, ki je dalo akciji novega zamaha. Takrat se je okrog svetnika Kalana zbrala pečica vnetih delavcev, ki so lani iz svoje srede zbrali pripravljani odbor. Liga bo pričela borbo proti pijančevanju čisto v sodobnem duhu, njeno poslanstvo ne bo boj proti alkoholnim pijačam, temveč hoče le sistematično proučevati celotni problem alkoholizma in ga pobijati v njegovih pretiravanjih in ekscisih. Zato je njena želja, da se zbere v nji čim več naših izobražencev, da bi pomagali zbirati gradivo in proučevati tehniko in strategijo protialkoholnega boja.

Na koncu je bil izvoljen ožji odbor, ki ga tvorijo predsednik direktor dr. Pirč, podpredsednik višji sodni svetnik Kovač, tajnik Vilko Jagodič, blaginjak nadzornik Grad, odborniki dr. Marinič, prof. Čopić in Engelmana. V širši odbor pridejo še zastopniki kr. banske uprave, fizičnega ordinariata, mestne občine ter zainteresiranih društev in ustanov.

Salaj — devet let

Organizator vlomilcev pred malim senatom

Ljubljana, 18. januarja

V dvorani št. 79 na okrožnem sodišču, kjer je zasedal mali kazenski senat pod predsedstvom Rajka Lederhase, se je zbralo mnogo občinstva iz ljubljanske okolice. Privabila jih je razprava proti zloglasnemu, nevarnemu vlomilcu, nekdanjemu trgovskemu pomočniku in potniku Ignacu Salaju, ki je že davno kljub lepi eksistenci opustil pošteno pot in se spajdal s kriminalnimi tipi, katerim je kmalu postal zelo spreten organizator za velike in donosne vloime. Bil je že večkrat kaznovan na robijo, toda komaj je bil izpuščen na svobodo, jo je že ubral na staro pot in poiskal svojo tovaršijo. Ko je bil zadnjič izpuščen po daljši kazni, je ukrenil enako in je bil dalj časa strah vseh premožnejših kmetov vzdolž Save, posebno po samotnih hribihi. Varnostni organi so imeli z njim veliko posla, kajti dolgo časa so bili na sledu za njim, najti pa ga niso mogli. Vedno mu je uspelo pobegniti vsaj tik pred nosom orožniških patrulj. Imel je dobre prijatelje, ki so mu dajali zavetišča. Tako so se torej varnostni organi pošteno oddahnili, ko so ga končno dobili v roke, čeprav se jim je s samokresom postavil po robu. Duhapristnost vevškega orožnika Janeza Centriha gre zasluga, da ga je brž razorožil in aretiriral.

Danes je moral Salaj sedeti na zatožno klop v lepi družini osmih pajdašev, na žalost najnedolžnejših, kajti postopanje proti glavnima njegovima pajdašema, tudij nevarnima vlomilcema, Matiji Jerebu in Jožetu Anžurju, pa pomagata mizarju Jožetu Žirovniku in mesarskemu pomočniku Francu Mazovcu je bilo izločeno in pridejo pozneje na vrsto.

Preveč bi bilo v podrobnosti naštevati vse grehe Ignaca Salaja in njegove tova-

rišije, ki so si v glavnem vsi enaki: kjer se je le dalo in kjer si je bilo čim več obetati, tja je Salaj pritačnil svoje prste. Obtožba, ki jo je zastopal državni tožilec g. Sever, ga je dolžila, da je deloma sam in deloma v tovaršiji z Anžurjem in Jerebom zagrešil v glavnem 11 vlomov, od katerih je povsod odnesel takorekto krasen plen. Vsa škoda skupaj je nanesele blizu 40.000 din.

Zasliševanje obtoženih in prič, med katerimi so bili v glavnem oškodovanci, se je zavleklo v pozno popoldne in je bilo z izjemo Salajevga zasliševanja dokaj dolgočasno, kakor je to običajno pri razpravah v tatinskih zadevah. Toda Ignac Salaj, ki ga je obtožnica v razlogih povzdignila v vodjo vlomilske tolpe, kateri je bil kot »skrajno zavrnjen tip, popoln delomržeč, nepoboljšljiv tat in vlomilec, kateremu je edini poklic vlamljanje« in kateri si je pri tem poklicu kot iniciator in organizator vseh vlomov izbral za sodelavce same kvalificirane vlomilce s pestro preteklostjo, ta Salaj je danes pred sodniki nastopil kot vnet zagovornik svojega zavrnjenega »stanu«. Vse, kar mu je bilo že v preiskavi dokazano, je v smislu svoje posebne taktike: Priznal je tisto, kar ti je dokazano, tudi na današnji razpravi brez ovinkanja priznal in odgovoril na vprašanje, zakaj je vlamiljal precej obširno s prav filozofskimi razlagami in pripombami:

»Ko sem prišel iz zaporja, sem bil ves obupan na cesti. Naše stališče je težko. Povsod nas vidijo in podijo. Iskal sem dela pa ga nisem dobil. Nahujskan od Anžurja in Jereba sem se spet lotil vlomilskega posla.«

»Zakaj ste šli med vlomilce? Pri Sara-

Domače vesti

* Obisk podpredsednika Rockefellerjeve fundacije. V Zagreb je prišel podpredsednik Rockefellerjeve fundacije prof. Gunn, ki se mudi že leto dni v Evropi ter ima svoje bivališče v Parizu, od koder obiskuje posamezne države, da spozna zdravstvene in kulturne razmere. Pred leti je že enkrat potoval po Evropi in je tudi takrat obiskal Zagreb. Za seboj ima tudi dolgo potovanje po Kitajski. Najbolj se zanima za prosvetne in zdravstvene razmere po vaseh in bo obiskal več vasi v Podravini.

* Lep dar rojaka iz Amerike. Stari korčulanski izseljenec v Severni Ameriki Ant. Vilović je že pred leti uvedel akcijo, da bi se postavil v njegovem domačem kraju Korčuli spomenik pokojnemu predsedniku Wilsonu, ki se je v svetovni vojni tako odlično zavele za svobodo naroda. Vilović je vložil 500 dolarjev v sklad za urešitve svojega načrta ter svetoval, naj bi se ustanovila dva odbora za postavitev spomenika — eden med našimi rojaki v Zedinjenih državah, drugi pa v Korčuli in da bi oba zbirala sredstva za spomenik in za prosep akcije. Ker pa je bil odziv slab, je Vilović svoje predloge umaknil in zdaj naroči svojemu zaupniku v Korčuli, naj njegov delež v znesku 25.000 din uporabi za dobrodelne namene na otoku Korčuli. Tudi ves denar, ki ga je Vilović došel v Ameriki nabral, bodo dobili korčulanski reveži.

SPOSODNOST ZA DELO

je važen faktor v človeškem življenju. — Poleg vsakodnevne hrane so človeku potrebni:

vitamini,

ki povečajo moč in odpornost organizma, a s tem tudi veselje do življenja. Okusna in lahko prebavljiva

OVOMALTINE

za zajtrk in južino ima veliko redilno vrednost, ker vsebuje mnogo vitaminov in potrebnih soli za ohranitev življenja. Dobiva se povsod počeniš od din 6.50.

* Pogreb uglednega Prekmurca. V po, nedeljek popoldne je nastopil zadnji pot prerano umrli župan v Martjancih in zaslužni javni delavec g. Geza Vezir. Ogromna množica ljudi se je zbrala iz vseh krajev, da izkaže poslednjo čast mrtu delu in poštenja. Pokojni Geza Vezir je bil ustanovitelj mnogih gasilnih društev v Prekmurju in je bil častni član Jugoslovanske gasilske zajednice, Hrvatsko-slovenske vatrogasne zajednice in mnogih gasilnih društev v sosedstvu in ledu, skem sreču. Nad 300 gasilcev z 12 prapo, ri je šlo za pogrebom, ki so se ga udeležili tudi sreski načelnik dr. Bratina v zastopstvu g. bana, župan Hartner iz Murske Sobotice, direktor gimnazije inž. Zobec, zastopnik zbornice za TOI, zastopnik gasilske zajednice in mnogo drugih uglednih osebnosti iz sosedstva in ledu, skem sreču. V vrsti so nosili dolgo vrsto venec, ki so jih poklonili sorodniki, prijatelji in razna društva. Pogrebne obrede je izvršil evangelijski senior iz Murske Sobotice g. Stefan Kovač. Ob grobu se je poslovil od pokojnika najprej domači zastopnik občine in Sokola, potem zastopnika TOI in Gasilske zajednice iz Ljubljane, v imenu evang. cerkvene občine, čije inšpektor je bil pokojni, pa bivši poslanec g. Benko. Naše ljudstvo v Prekmurju bo g. Geza Vezirja ohranilo v trajnem spominu!

* Pri zaprtju in motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec navadne Franc Jozefove grenčice

* Čisto in duhtečo perilo je veselje rodnice. Perite ga z »Oven« terpeninovim milom in zadovoljni boste! Pocieni je, krasno pere in je domači izdelek Fockove mlarne iz Kranja.

* Smrt uglednega črnogorskega zdravnika. V Podgorici je umrl v starosti 76 let upokojeni okrožni zdravnik dr. Milan Radulović, eden od prvih in najuglednejših zdravnikov v črni gori. Milan Radulović je bil sin revnih kmečkih staršev. Gimnazijo je študiral na Cetinju in se kot dijak se je leta 1876 pridružil na Cetinju ruski sanitetni misliji. Takrat se je mudil v črni gori znani ruski zdravnik Pavle Rovinski, kateremu so dali črnogorski popularni vzdevek Pavle Rus. Ruski učenjak se je zanimal za nadarjenega dijaka ter mu izposloval štipendijo na akademiji v Petrogradu. Po dovršenih medicinskih študijah bi dr. Radulović lahko ostal kot zdravnik v ruski državni službi, a je gostoljubno Rusijo zapustil ter se napotil domov da bi oral tam trdo ledno zdravstveno službo. Takrat črnogorski se niso imeli svojih zdravnikov in so po večini opravljal zdravstveno službo zdravniki iz Grčije. Med balkanskimi vojnami je dr. Radulović vodil bolnišnice v Podgorici, med svetovno vojno pa je bil zdravnik na hercegovinski fronti. Med okupacijo je bil interniran, a takoj po osvoboditvi se je spet vrnil v svoj dom poklicu in nacionalnemu delu. Ko so dobili črnogorski ustavo 1. 1905, je bil dr. Radulović med prvimi črnogorskimi narodnimi poslanci in kralj Nikola mu je podelil finančno ministrstvo. Požrtvovalni zdravnik pa se ni hotel ločiti od svojega poklica in kmalu je odločil svoj poselski mandat.

* Banovinska cesta črnuce — Šmartno bo zaradi nadaljevanja preložitvenih del na »Straži« zaprta za ves tovrstni promet med krajema črnuce in Sp. Gornjeje v dobi od 23. t. m. do 1. februarja. Promet med navedenimi kraji se naj vrši po banovinskih cestah Jelica — Vižmarje — Tacen — Šmartno — Sp. Gornjeje.

* Začetek velikega muslimanskega praznika. Vrhovno šariatsko sodišče v Sarajevu je razglasilo, da se začne veliki štiridnevni muslimanski praznik kurban barjam 31. t. m.

* Novi grobovi. Na Dunaju je umrl g. Franc Salner, družabnik in ravnatelj znan domžalske tovarne slavnikov in klubovkov Univerzale. — V Ljubljani je umrla gospe Ana Skubicova, vdova po finančnem inšpektorju. Dobra mati je vzgojila štiri sinove in pet hčerk. Zadnji pot bo nastopil jutri, v petek, ob 14. ispred mrliške veže na Vidovdanski cesti. — V Kamnici pri Mariboru je umrla v 67. letu gospe Marija Mareličeva, posestnica. — Pogreb bo danes ob 9. — Pokojnim blag spomin, žalujocim naše iskreno sožalje!

* Nesreča v dolini Milne. Na cesti med Sevnico in Mokronogom se je v torek dopoldne pripetila huda avtomobilska nesreča, ki jo je najbrž zakrivila poledica po odjugi. Avto je vozil 30letni šofer Mar. tin Remic iz Ljanske ulice v Ljubljani. Na lepem mu je voz zaneslo s cestišča, da je zdrknil čez škarno in padel v strugo Mirne. Pri padcu je Remic dobi hude notranje poškodbe.

* »Planina smrti« se imenuje knjiga, ki je pravkar izšla v ponatpisu in jo je spisal Josip Jeras. V njej opisuje avtor v zgoščnem obsegu strahote srbskega umika čez Albanijo 1. 1915, ki se ga je udeležil tudi sam kot vojni dobrovoljec. Knjiga »Planina smrti« je lepo izdelana, bogato ilustrirana, ima 94 strani ter stane din 20, s poštnino 2 din več. Naroča se pri avtorju: Josip Jeras, Ljubljana, Levstikova ul. ca 19.

* Zahvala. Klub Primork v Ljubljani se iskreno zahvaljuje tvrdki »Metica«, mehniška tkalnica in tovarna. Celje, za obdobje 3 celjskih revnih družin ob priliki črno-bele redute v Ljubljani. Zahvaljuje se tudi tvrdki Remec et Co. Duplica in F. Heinrich. Škofja Loka, za darovani les ter tvrdki Mautner d.d., predilnica, Lj. tja, za blago. Posnemajite! Podpirajte to staro kulturno žensko društvo ki vzdržuje kopico dijakov in študentov in ki je nemalo študentov že izšlo ter jih spravilo do kruha. Odbor.

* V Trbovljah izgubljena torbica. Jostu Sirotiču iz Zagreba je izgubila iz avtomobila dne 16. t. m. zvečer v Gornjih Trbovljah aktovka. Ker je aktovka s spisi, ključi in knjigami, ki so bili v njej, za najditelja brez vrednosti, se naproša najditelj, da aktovko izroči g. Ivanu Rozmanu, trgovcu v Trbovljah, ali pa naj jo pošlje na naslov: tt. »Milanica«, tvornica tjestenine Zagreb, Tratinška cesta 50. Dobil bo solidno nagrado. V kolikor pa najditelj more ukreniti drugače, se naproša, da to sporoči gornji tvrdki pismeno.

Pot k prehladu

vodi največkrat skozi usta. Zato si pogosto desinficirajte usta in grlo s

Mr. Bahovec

„Smreka“ bonboni

iz smrekovega ekstrakta in mentola, ki ublažijo kašelj in hripavost, zrahljajo katar in olajšajo izločanje sluz. Zavrtki Din 4.— in Din 6.—

Apoteka
MR. BAHOVEC,
LJUBLJANA
Kongresni trg št. 12.

* Gg. trafikanti v Sloveniji, ki žele prodajati Ilustrirano revijo. »Življenje in svet«, naj blagovolijo sporočiti svoj naslov upravi revije v Ljubljani, Aleševčeva ulica 16.

* »DRUŽINSKI TEDNIK« je danes izšel. 12 strani. — Izbrana in pestra vsebina.

* Radijske naročnice opozarjamo na najnovejšo številko »Našega vala«, ki prinaša nenavadno zanimivo poročilo o »smrtni« radijski postaji v Cincinnati — najmočnejši na svetu, zabaven podlistek »Pokojnik«, časovno razpredelnico za vseh pet celtn ter obilo novic iz radijskega in televizijskega sveta. Poleg lepo ilustrirane tekste delo ima »Naš val« tudi bogato programsko prilogo, ki obsega spored vseh evropskih radijskih postaj, po polni spored ljubljanske postaje in poseben izvežek najboljših evropskih oddaj za tekoči teden. Zahtevajte se danes na ogled brezplačno številko, ki vam jo bo uprava brezobvezno takoj poslala. Mesečna naročnina znaša samo 12 din, naroča pa se pri upravi v Ljubljani, Knaflijeva ulica 5.

Iz Ljubljane

* Smrt vzorne matere. Vdova splošno znanega finančnega inšpektorja Jakoba Skubic, ki je umrl pred štiri leti, gospe Ana Skubic, ki je živila v Rožni dolini pri svojem sinu g. inž. Saši, pristanu pri banki upravi je podlegla hudi bolezi. Pokojna gospe Ana je bila vzor matere in vzgojila je devet otrok, ki so vsi dobro preskrbljeni. Čeprav je preživela mladost v nemškem kraju, v Lučanah pri Gradcu, je bila zavedna Slovenka in vsi njeni otroci so bili vzgojeni v narodnem duhu. Pogreb blage pokojnice bo jutri ob 14. ispred mrliške zavetistiše v Jozeta na Vidovdanski cesti na pokopališču pri Sv. Križu. Pokojnici blag spomin, rodbini pa iskreno sožalje.

* Združenje brivcev obvešča svoje članstvo, da je preminul dolgoletni član g. Viktor Petrovič. Pogreb pokojnika bo danes ob 16. is mrtvašnice na Vidovdanskem cesti.

* Vsek nima priložnosti, da bi potoval po Prekmurju in ki spada med naše najzanimivejše pokrajine, zato bo vodstvo Društva sv. Cirila in Metoda priredilo v ponedeljek 23. t. m. ob 20. v Hubadovi dvorani v Glasbeni Matici predavanje o Sloveniji v Prekmurju in ob Rabi. Profesor Vilko Novak nam bo pokazal lepoto Goriškega, Ravenskega, Dolinskega in naših vasi ob Rabi. Kdor se zanima za narodno obrambno vprašanje, bo pohitel na predavanje. Vstop prost.

* Predavanje o rvanu Čankarja. Slavistično društvo bo priredilo v spomin Ivana Čankarja ob 20letnici njegove smrti javno predavanje. O pomenu in delu velikega pesnika bo govoril znani slovstveni zgodovinar g. dr. Anton Slodnjak, značilne odločke iz pesnikovih del pa bo recitiral priznani umetnik režiser Narodnega gledališča g. Ciril Debevec. Predavanje bo v petek, 20. t. m. ob 20. uri v predavalnici drž. trgovske akademije (Bleiswolska cesta). Na to prireditve vjudno opozarjamo častilce Čankarjeve umetnosti. Vstopnine ni.

* Francoski inštitut vabi na predavanje, ki bo v petek 20. t. m. v univerzitetni zbornici. Predaval bo g. André Alit, profesor zemljepis na lyonski univerzi, in sicer o francoskem kmečkem življenju. Začetek ob 18. Vabljeni!

* Ljubljanska sadlarska in vrtnarska podružnica opozarja svoje člane na film o kulturi krompirja, ki se bo predvajal danes ob 18.30 (pol sedmih zvečer) v dvorani Kmetijske družbe na Novem trgu št. 3.

* Fovski zbor Glasbene Matice ima izjemoma vajo šole v petek ob 20. in ne v četrtek, kakor je bilo napovedano. Zenski zbor ob pol 8., mešani pa ob 20. uri. Pevovoda.

* Akademika Jadranskega straža ima v soboto 21. t. m. ob 8. svojo redno plesno vajo v dvorani Trgovskega doma. Igra Adamč-jazz, vodi plesni mojster g. Jenko.

* Podružnica Sadlarskega in vrtnarskega društva na Vliču ima drevo ob pol 8. predavanje v telovadnici v ljudski šoli. Predaval bo g. Kregar o pravilnem zalivanju cvetic v zimskem in poletnem času. Vabimo vse, ki se zanimajo za vzgojo cvetic, da se udeležijo Vstop prost.

* Zanimivo strokovno predavanje o geofizikalnih metodah raziskovanja rudnih slojev je bilo v torek zvečer pod okriljem Prirodoslovnega društva, v mineraloškem inštitutu univerze. Predaval je dr. inž. Josip Batušić. Geofizikalni metod je več. Najpogostejše se pri raziskovanju podzemskih slojev porabljajo eksploziv. S seizmografi potem merimo čas, v katerem pride udarec eksplozije do seizmografa. Hitrost je odvisna od tega, skozi kakšne plasti se širi potresni val. Čim gostejša je plast, tem hitreje se širi val. Druga metoda raziskovanja je magnetna. S pomočjo posebno občutljive magnetne igle lahko določimo, ali so pod nami bolj ali manj magnetne plasti ali rude. S pomočjo magnetne igle lahko odkrijemo tudi podzemna skladišča municije. Gravimetrijska metoda sloni na privlačnosti mas. S pomočjo te metode lahko določimo tudi, kje je pod zemljo kakšna votlina, kar je važno zlasti za kraški teren. S pomočjo geoelektrične metode, pri kateri imamo opravka z električnim tokom, ki ga napeljejo pod zemljo, lahko določimo podzemne vode. Največkrat pa moramo pri določevanju rudnih slojev porabiti vse ali vsaj nekatere navedenih geofizikalnih metod. Predavanje je bilo lepo obiskano, v lahko razumljivi hrvaščini in vseskozi zanimivo.

* Mati se vrgla ob otroka, javno predavanje drevo ob 20. na Zenski gimnaziji, Bleiswolska c. Predava profesorica Vlasta Pachalner.

* Sadlarska podružnica šiška. V soboto 21. t. m. točno ob pol 8. zvečer bo poudno filmsko predavanje o spoznavanju in zatiranju škodljivcev na sadnem drevju v telovadnici ljudske šole, Gasilska c. 17. Vstopnine ni. Vabljeni so vsi člani in prijatelji sadlarskega.

* Pod okriljem Ljubljanske sadlarske in vrtnarske podružnice predvaja prihodni petek 20. t. m. ob 19. v fizikalni dvorani na I. dr. realni gimnaziji v Vegovi ulici tvrdka »Jugoslavija« poučni film o spoznavanju in zatiranju škodljivcev na sadnem drevju. Vstop prost. Člani in gostje vabljeni.

* Kinobiskovalce opozarjamo, da morajo pri posetu kinematografskih predstav zasesti svoja mesta točno po označeni na vstopnicah, sicer se krši zakon o takšni ter se ob vsaki ugotovitvi takega prestopa, mora predpisati kazen. Dravska finančna direkcija, šef oddelka V.

* Udruženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov-sekcijska Ljubljana vabi na predavanje, ki bo v torek 24. tm. ob 20.30 uri v društveni predavalnici v Kazini (II. nadstropje, levo). Predaval bo inž. Werner Genest iz Berlina o pobujanju ropota in tresenja pri visokih zgradbah in strojnih napravah. Vprašanja, ki jih bo obravnaval predavatelj, segajo na razna delovna področja, zlasti na tehniško, zdravstveno in socialno, prav tako so gospodarskega pomena in bodo gotovo najbolj zanimala inženjerje in tehnične gradbene in strojne stroke. Predavanje bodo spremljale sklopične slike. Vstop prost vsem, ki se zanimajo.

* Cene mleku. Od akcijskega odbora za ureditev cen mleku na ljubljanskem trgu smo prejeli: Akcijski odbor za ureditev cen mleku na ljubljanskem trgu je ponovno razpravljal o ceni mleka in je ugotovil, da se je vključil zbežnost prvih dni po uvedbi novih cen pokazala enostnost in da tudi konzumenti razumevajo težaven položaj kmeta producenta odnosa, da so vsi sloji razumeli potrebno ureditev cene mleku. V kolikor niso še cene ustale, lene je to pripisati motnjam, ki jih povzročajo prekupevalci z mlekom, ki pa ne morejo postreči z dobrim blagom kakor direktni dobavitelji-kmetice in zadrage. Zato so vsi kupovalci mleka prikrašani na kakovostni blaga. Akcijski odbor ponovno opozarja vse odjemalce dobrega, higieničnega mleka na to, da ostanete cene, ki so bile objavljene, v veljavi, ker so v skladu s potrebami kmečkega stanja in tudi za konsumenta v zmožnem sorazmerju s ostalimi življenjskimi potrebščinami.

Polenovka namočena. — Fr. Kham, Kongresni trg 8.

Iz Celja

* Predavanje o vtihih iz Bolgarije bo priredila Jugoslovensko-bolgarska liga v Celju drevo ob osmih v veliki dvorani Narodnega doma. Predaval bo tajnik ljubljanske lige g. Vekoslav Bučar. Predavanje bodo spremljale sklopične slike. Udeležite se tega zanimivega in poučnega predavanja v čim večjem številu!

* Sejno dvorano na mestnem pogovarstvu sedaj prenavljajo. Dvorana je že bila potrebna temeljitejša popravila. Prihodnja seja mestnega sveta ne bo jutri, pač pa v petek 27. t. m.

* Starokatoliška služba božja v Celju bo v nedeljo 22. t. m. odpadla.

Pesem za pesmijo poje svetovni tenorist NINO MARTINI in osvaja areo »PESEM SLAVE« poslušalcev v velikem glasbenem in zabavnem filmu

KINO MATICA 21-24 — ob 16., 19. in 21. uri

Ljudska univerza v Ptujju se je osamosvojila

Lepi uspehi izobraževalnega dela v lanskem letu

Ptuj, 17. januarja. Pred dnevi je bil v Ptujju ustanovni občni zbor Ljudske univerze, ki je doslej delovala kot podružnica mariborske. Iz poročil je razvidno, da je društvo imelo 6846.50 din izdatkov, ki pa so kriti z dohodki iz nabrane vstopnine in podpor Narodne odbrane, mestne občine in trgovskega gremija. V pretekli sezoni je priredila Ljudska univerza v Ptujju 12 predavanj in umetniških večer, na katerem so sodelovali v Ptujju in najbližji okolici živeči umetniki. Vsi večeri so bili sorazmerno dobro obiskani. Zato se je pokazala potreba, da se Ljudska univerza osamosvoji, in so bila v to svrhu izdelana poselna pravila, ki omogočajo vsakomur vstop v društvo proti malenkostni članarini. Določajo pa splošno izobraževalno delo za vse sloje s predavanji, strokovnimi tečajji in poučnimi izleti. Pri debati je bilo med drugim izrečeno več nasvetov in želja. Predlagano je bilo, naj se poleg tujih predavateljev udeležijo

jejo tudi domači intelektualci in strokovnjaki, katerih je v Ptujju dovolj in pomajajo najbolj potrebe domačega kraja. K predavanjem in delovanju Ljudske univerze naj bi se prilegnilo po možnosti čim več podelskih ljudstva, ki čemur bi v veliki meri pripomoglo učiteljstvo, ki naj bi bilo o delovanju univerze redno in natančno obveščeno. Izrečena je bila tudi želja, naj bi se Ptujčani v čim večjem številu včlanili v tem koristnem društvu in pridno posekali vse prireditve in predavanja. Občina pa naj bi v bodočem proračunskem letu prisločila na pomoč z izdatno podporo.

Pri volitvah so bili soglasno izvoljeni v odbor: za predsednika prof. Stanko Cajnar, za odbornike Saša Skaza, Drago Haal, Drago Zupančič, Gabriel Franc, Snof Franc, Joško Berlič, Karel Koren in Franc Neubauer. Za tajnika pa je bil izvoljen prof. Jarc, med tem ko se bodo ostale funkcije razdelile na prvi odborovi seji.

Industrijci!

JUFRA-LOK

Vam zanesljivo uniči ves kotlovec in prepreči nabiranje novega.

Dobavlja: SPECIA, Ljubljana, Pražakova 8-I.

* Na Bogojavljenje bo danes v pravoslavni cerkvi sv. Save ob 9. služba božja, ob 10. pa blagoslovljenje vode. Popoldne bo še blagoslovljenje stanovanj pravoslavnih vernikov.

* Pogreb tragično umrle Tajke Justine bo danes ob 15. iz hiše žalosti v Ulici dr. Gregorja Žerjave štev. 1 do Glazije. Od Glazije bodo prepejali pokojno z avtorfunom na pokopališču v Grižah in jo tam ob 16. položili k zadnjemu počitku.

* Umrla je v torek v Gosposki ulici 13 v Celju 74-letna občinska reva Antonija Vengustova. V celjski bolnišnici je umrla neznan moški. Vedo samo, da je njegovo krstno ime Josip in da je iz konjškega okoliša. Identiteto bodo poskusili naknadno ugotoviti.

* Nesreča pri slamosreznici. V Velikih rodnah pri Rogasčih Slatini je vstaknil šestletni posestnik sinček Jakob Hernaus v torek levo roko v slamosreznico. Slamosreznica ga je zgrabila in mu zmečkala štiri prste. Dečka so oddali v celjsko bolnišnico.

* Ples Soče bo 21. t. m. v Narodnem domu. Prireditve bo na višku. Njeno pestrost bodo povečale narodne noše. Vabljeni vsi!

Iz Maribora

* Danes mednarodna avtomobilska vožnja skozi Maribor. Nocoj okrog 18. bodo vozili skozi Maribor udeleženci zvezdne vožnje za Monte Carlo. Mariborski avtomobilski klub je ukrenil vse potrebno, da bo vožnja skozi Maribor brez vsakih motenj in da bo prehod preko meje brez zaprek. V mestu bodo postavljena znamenja z označeno smerjo, da se bodo gostje lahko orientirali.

* Poučno predavanje. Tujskoprometna zveza v Mariboru in Združenje trgovcev za mesto Maribor sta priredila prednočnim v dvorani Ljudske univerze poučno predavanje o Hamburgu. Predaval je g. Gabrijl, vodja propagandne pisarne »Jugoslavija« v Hamburgu. V svojem predavanju je podčrtal predvsem pomen hamburske luke s posebnim ozrom na svetovni promet. Obisk je bil prav dober. Predavatelja izvajanja, ki jih je ponazorjeval lep film, so sprejeli navzoči s toplimi priznanji. Predavatelja je uvodoma pozdravil Putnikov ravnatelj g. Loos.

* Srbska pravoslavna občina v Mariboru priredi 27. t. m. ob 20.30 v Sokolskem domu Svetosavska proslava, ki bo izpopolnjena s solistnimi in koncertnimi točkami, tako da bo spored na višku letošnjih proslav. Na proslavo opozarjamo občinstvo z nado, da se pokloni velikemu dobrotvoru — nacionalistu.

* Svetosavska proslava. Srbska pravoslavna cerkvena občina v Mariboru ima tudi letos v Sokolskem domu svojo svetosavsko proslavo in sicer dopoldne ter zvečer. Soliska proslava se začne dopoldne ob 10.30 z rezanjem kolača, raznim deklaracijami, petjem in nagovorom. Spored letošnje proslave bo na višku.

* Evidenčne tablice dospelo. Predstojništvo mestne policije obvešča lastnike vozil iz mesta Maribora, da so evidenčne tablice za leto 1939. že dospelo. Vsi oni, ki so pustili svoja motorna vozila za leto 1939. po komisiji pregledati in ki so tudi plačali pristojbine za leto 1939, dokazujejo s potrdili v prometni knjižici, dobijo nove tablice za ceno 20 din pri predstojništvu mestne policije v sobi št. 4. Obenem pa morajo oddati tamkaj stare evidenčne tablice. Datum rednega pregleda motornih vozil bo pravočasno objavljen v časopisju. Dotlej pa vsi pregled motornih vozil vsako sredo od 15. do 16. pred predstojništvom mestne policije na Slomškovem trgu št. 1.

* Vlom. V noči na sredo je bilo vlomljeno v mehanično delavnico Blaža Zelenika na Aleksandrovi cesti 28 v Koških. Tat se je vtihtal pri pisarni, kjer je našel v miznici 140 dinarjev, ki jih je odnesel. V isti hiši je tudi Golova trgovina z bencinom. Vlomilec je razbil šipo na vratih, odtrgal lesen križ in skozi luknjo splezal v notranjost. Našel je avtomatično pištolo, ki jo je pobral, in več zavrtikov, v katerih je bilo okrog 1000 din drobitja. Tudi te je tat odnesel, imel pa je smolo, ker ni našel 15.000 oziroma 20.000 din, ki so bili tudi v pisarni. Kolesa, motorje in druge stvari v trgovini je pustil na miru. Poleg tega je odnesel nekemu uslužbencu okrog 70 din. Pošalski orožniki so napravili preiskavo, policija pa je poslala na kraj vloma daktiloskopa Grobina.

* Delavska proslava Čankarja. Prva letošnja delavska predstava bo v soboto 21. t. m. Uprižori se Čankarjev »Kralj na Betajnovci«. Simpatije delavstva do Čankarja, zlasti sedaj ob 20letnici njegove smrti in pa znižane cene, obetajo razveseljivo obisk gledališča.

* Mednarodna razstava karikatrista L. Kondora traja do nedelje 22. t. m. do pol 8. zvečer. G. L. Kondor gre nato s svojo razstavo v Celje.

* Moško zapestno uro je izgubil knjigovez Mirko Raner iz Tezna na cesti od Sokolskega doma do Glavnege trga.

* Obšodna. Okrožno sodišče je obsodilo 48-letnega trgovca Franca Hojnika iz Askerčeve ulice 18. na 6 mesecev zapora nepogojno, nadalje na 600 din globe in 300 din povprečnine in sicer po členu 4 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi, ker je dne 27. septembra 1938. v neki gostilni izustil nekatere besede, ki so imele namero zbuditi nerazpoloženje zoper državne zakone in zoper obstoječi red v državi. Obtožbenica je zagovarjal odvetnik dr. Klešer.

Društvo upokojencev v Mariboru ostane samostojno

Maribor, 18. januarja

Lani 26. decembra je bil izredni občni zbor mariborskega društva upokojencev, na katerem naj bi se bilo rešilo vprašanje, ali naj ostane društvo samostojno, ali naj postane podružnica ljubljanskega društva upokojencev. Ker pa § 15 društvenih pravil odreja, da se sprememba društvenih pravil in razpust, kar oboje vsebuje eventualno združitve našega društva s ljubljanskim društvom, razpravlja na rednem občnem zboru, se je na zahtovo tajnika Koudelke in podpredsed. dr. Zmavca zadeva združitve obeh društev dne 26. decembra stavila s dnevnega reda.

Podpolkovnik v pokoju g. Cvim je protestiral proti takemu tolačenju društvenih pravil in zahteval takojšnje glasovanje o združitvi z dviganjem rok, na kar je od 175 navzočih zborovalcev samo kakih 25 dvignilo roke. Nato je šolski upravitelj v pokoju g. Ogorelec somišljenike izpodbujal, da osnujejo rajši podružnico ter je predlagal, da somišljeniki zapustijo zborovalnico, kar so ti tudi storili. Potem je tudi ptujski zaupnik g. Obrhan na zborovanju izjavil, da je vseh 90 ptujskih članov (tudi tistih, ki so včlanjeni v Ljubljani) za samostojno društvo v Mariboru. Isto so izjavili bodisi pismeno ali osebno vsi zaupniki in dravski banovini. Po tem plebiscitu torej ni več nobenega dvoma, da ogromna večina članov ne mara podružnice, temveč da hoče v Mariboru imeti svoje lastno in samostojno društvo. Brez dvoma je tega naziranja vse naše revno članstvo, katerega se društveni odbor spominja vsako leto s podporami iz društvenih prihrankov.

Glede na vse to torej naše samostojno društvo upokojencev posluje kakor doslej nemoteno dalje in ima svojo poslovalnico v magistratnem poslojpu v pritličju poleg stopnic. Poslovne ure so: ob torkih in četrkih od 10. do 12., ob sobotah od 15. do 17. Društvo ima 1881 članov, od katerih je 668 pri posmrtninskem skladu, ter je po številu najmočnejše od vseh mariborskih društev.

Drugi tovariši, ne dajte se motiti, če okoli vas švigajo agenti za podružnico. Prikenite se rajši tem tesneje k našemu samostojnemu društvu, ki že nad pet let uspešno deluje za blaginjo svojih članov. Mesečna članarina 1 dinar ostane neizpremenjena in je res tako majhna, da jo zmore tudi najbednejši upokojenec. Pristopajte tudi k posmrtnemu skladu, ker ta nudi družini v primeru smrti izredno hitro pomoč, ki je družini zelo dobrodošla za kritje zdravniških ali pogrebniških stroškov. Če se bo zaradi novega pravilnika o podpornih društvih in ustanovah v bodoče glede našega P. S. kaj spremenilo, bomo člane o tem pravočasno obvestili. Ostanimo torej zvesti svojemu samostojnemu društvu upokojencev v Mariboru, in ne dajmo se begati od nepoklicanih!

Vodstvo.

SAMO SE DANES! Ob

Gospodarstvo

poslom že pečale.

Avstralski pragozd gori

V Avstraliji gorijo razsežni gozdni kompleksi. Gašenje takšnih požarov je, kakor kaže pričujoča slika, izredno težko.

Orlovsko gnezdo v bavarskih gorah

Nemški kancelar ljubi mir in samoto — Kraj, ki ga niso videli niti vsi nemški ministri

Berlinski poročevalec pariške izdaje »New York Herald Tribune« poroča obširno o napravi, ki si jo je dal zgraditi nemški državni kancelar Hitler v bližini svoje vile pri Berchtesgarnu, da bi mogel vsak čas uživati samoto gorskih višin.

Po tem poročilu si je na Kehlsteinu uredil pravo orlovsko gnezdo. Duri v skali, prostorna gorska jama in rov za dvigalo, ki se vzpenja skozi goro v višino, dajejo edino možnost za vstop v to orlovsko gnezdo, ki bi bilo na drugih poteh dostopno kvečjemu najbolj pogumnim alpinistom. Vsa naprava je že več mesecev dograjena, nemški tisk pa o njej doslej še ni ničesar poročal. Poročevalec pravi, da se Hitler, kadar se muči v Berchtesgarnu, pozimi in poleti rad umakne v samoto gorskega vrha, kjer stoji po cele ure zatopljen v svoje misli pred veličastnim razgledom, ki obsega tudi del njegove stare domovine Avstrije. Včasih odhaja sam v višino, drugič ga spremlja nekoliko prijateljev ali svetovalcev. Baje pa niso še niti vsi člani nemške vlade videli Orlovskega gnezda, kakor je Hitler imenoval to svoje zatočišče. Doslej se je dvignil samo en tuj diplomat v njegove višine, in sicer dosednji

francoski veleposlanik v Berlinu François-Poncet in to je bilo smatrati za posebno čast, ki jo je vodja nemške države izkazal predstavniku francoske države.

Duri v skali je mogoče v avtomobilu od Hitlerjevega domovanja v Berchtesgarnu doseči v nekoliko minutah. Cesta napravi v gorskem pobočju nekoliko ovinkov in se končuje potem nenadno pred zaprtimi vrati. Kadar se približa Hitler ali kateri njegovih prijateljev, se te duri odprejo ka, kor na čarobno povelje samo od sebe in voz zapelje v jamo, ki je obložena z mramorjem in ki je dovolj velika, da lahko sprejme štiri avtomobile. Iz te dvorane vodi kratek hodnik do dvigala, ki sta za njegovo strežbo stalno na razpolago dve osebi. Dvigalo se dvigne 540 m visoko in se ustavi pred paviljonom iz železa in betona, ki stoji na vrhu ob robu navpičnega prepada. V njem je prostora za osemnajst oseb, iz katerega je krasen razgled vse naokrog, poleg njega sta še kuhinja in več gospodinskih prostorov. Pohištvo je izdelano v slogu bavarskih Alp. Poleg paviljona je kamnit vrt z jamami in vodnjaki. Kurjava je električna, električne črpalke skrbijo tudi za dovajanje vode.

Junaški branitelj verdunske utrdbe

V Parizu je umrl v 71. letu svoje dobe podpolkovnik Reynal, branitelj utrdbe Fort Vaux pri Verdunu v svetovni vojni. Podlegel je poškodbam iz velike borbe.

Reynal je kot junak postal v Franciji legendarna figura. Dne 1. junija 1916 so nemške čete obkrožile Fort Vaux pri Verdunu in zavzele zunanji pas utrdbe. Reynal je branil trdnjavo s 150 močmi do zadnjega. Šele sedmi dan obleganja se je vdal, in sicer zaradi tega, ker niso imeli v trdnjavi niti kapljice vode in drobtinice kruha.

Ko so branilci trdnjave zapustili svoja mesta, jih je bilo komaj dovolj, da so odnesli svoje ranjene tovariše iz kazemat na prosto. Nemci so bili zadivljeni nad junakstvom podpolkovnika Reynala in so mu pri odhodu iz trdnjave izkazali vojaške časti, kot pogumnemu nasprotniku pa so mu tudi dovolili še naprej nositi sabljo.

Slabi časi za Hollywood

Izšel je pregled o lanskim produkciji v filmskem kraju Hollywoodu in londonski »Evening Standard« povzema iz njega, da je bila lanskeletna produkcija zelo slaba. Amerika ni dala niti deset dobrih filmov. Takšne porazne statistike v Hollywoodu niso vajeni.

Universal Studios, velika filmska družba, je ugotovila, da ima v svojih arhivih kopo rokopisov, ki predstavljajo zanj mrtev kapital. Plačati je morala zanje milijone dolarjev, zdaj pa si ne more z njimi nič pomagati.

Francosko-italijansko prijateljstvo

Medtem ko vladajo med Francijo in Italijo precej napeti odnosi, je razmerje med obojestranskimi obmejnimi organi v Alpah, kakor kaže ta slika, docela pristržno.

Na smučarsko palico se je nataknil

V bližini Celovca se je primerila dvema dečkoma v starosti deset in štirinajst let grozna nesreča. Desetletni Gustav Schützkopf in njegov štirinajstletni brat Roman sta se peljala na smučeh v dolino. Mlajši brat se je naslonil na bratove smuči ter se je s hrbtom naslonjen ob hrbet peljal navzdol. Na nekem ovinku pa je bila takšna poledica, da sta brata zdrknila in padla, in sicer tako nesrečno, da se je desetletni Gustav nabodel na smučarsko palico svojega brata. Konica se mu je zadrla naravnost v želodec in preden je prispela zdravniška pomoč, je izkrevavel v strašnih bolečinah.

Izmed mnogih

sredstev za pranje si izberite slovenski izdelek

PERION

pralni prašek, ker je ekonomičen in lepo opere!

Zaklad v kamninu

V Reichshoffenu na Angleškem je dimnikar odkril v kamninu neke hiše lep zaklad. Ko je čistil dimnik, je padla v kamnin vrečka, iz katere so se vsuli cekini in srebrniki.

Milijonar — za mesec dni

Če podeduješ v tujini preveč denarja ...

V skopem mesecu je vrli čevljarški mojster iz Filadelfije v svoji domovini Italiji pognal 1,2 milijona lir, in sicer zato, ker je bil zaljubljen čez ušesa in mu je pomenila mična Sibila več nego ves denar.

Antonio Grieco se je bil iz Italije preselil v Ameriko, kjer mu z njegovim poklicem ni šlo slabo. Mična, 17-letna sosedova hči Sibila Marylinova pa mu je zavdala. Dekle ni bilo proti temu, da bi se poročila z njim, zahtevala pa je kakor njeni starši, da mora postati ameriški državljan. Grieco se je torej potegoval za ameriško državljanstvo, ki mu ga po zakonu ni bilo težko doseči.

Prejel je bil že tako zvano »prvo listino«, po kateri bi čez nadaljnji dve leti postal pravi Američan.

Tedaj ga je zadela kakor strela z jasnega vest, da mu je po nekem stricu v Florenci, s katerim ni bil nikoli v tesnejših stikih, pripadla dedščina 1,2 milijona lir. Vsakdo drug bi se tega veselil, za Grieco pa so se začeli dnevi težke skrbi. Po italijanskih zakonih je po eni strani prepovedano odnašati kapitalje v tujino, po drugi strani pa Grieco zavoljo ameriških priseljeniških zakonov ni smel za dalj časa zapustiti Zedinjenih držav, ker bi v tem primeru izgubil pravico do ameriškega državljanstva. Če bi se pa to zgodilo, bi izgubil tudi svojo Sibilico. Kaj storiti? Možno je silič moderne-mu Tantalu, ki niha med ljubeznijo in bogastvom, ne da bi si mogel istočasno zagotoviti obe stvari.

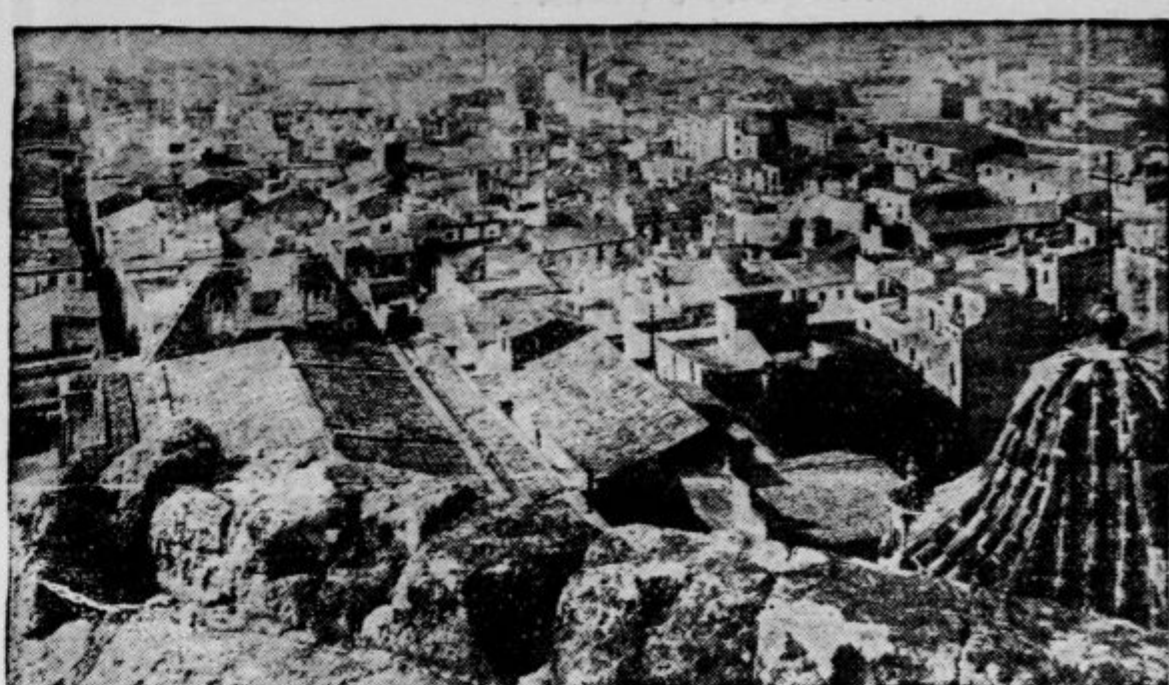
Po mnogih nočeh brez spanja se je odločil, da ostane rajši prilično neimovit, kakršna je bil in si pridobi Sibilico. Milijonu pa se po drugi strani tudi ni hotel popolnoma odpovedati. In našel je za oboje precej ne- navadno rešitev.

Izposloval si je od ameriških oblasti dovoljenje, da sme za dva meseca brez škode zapustiti Zedinjene države. To ni bilo težko. Potovanje v Florencio in nazaj bi vzelo približno 4 tedne, tako da mu je ostalo prostega časa 30 dni. Odpotoval je in je v Florenci za 30 dni igral milijonarja. Naselil se je v najdražji hotel, kupoval si je, kar mu je ugašlo, in pil je najdražjo vino, jedel najslajše jedi. Denar je razmetaval okrog sebe kar tako. Smatrali so ga za blaznega. Tu je majhnemu otroku stisnil bankovec za tisoč lir v roko, tam je kakšni signorini, ki si je ogledovala s poželjivimi očmi kazen plašč v izložbi, kupil to bogastvo brez vsakega pomisleka. Okrog sebe je zbral družbo veselih ljudi, ki so na njegove stroške cele dneve jedli in pili in se zabavali. Postal je pravo sre- dišče nočnega življenja in si skoraj ni do- volil spanja, samo da bi se ob pravem času iznebil bogastva. In to mu je seveda uspelo. Ko se je Grieco vkrcal na ladjo, ki naj bi ga pripeljala k njegovim Sibilici, je bil milijon lir, od katerih pa je bil lep del namenil dobrotelnim ustanovam, pognal in porabil.

Poljska odprava na Himalajo

V prvem četrtletju letošnjega leta od- rine iz Poljske ekspedicija na Himalajo. Alpinisti nameravajo naskočiti doslej ne- dostopni vršac »K2« v skupini Karakara- rum, ki je po Mountu Everestu druga naj- višja gora na svetu. Člani ekspedicije se pripravljajo na odpravo s posebnimi tea- čaji. Ekspedicija rakpolaga z glavnico 60 ti- soč zlotov.

Tarragona v Francovih rokah

S Tarragono si je nacionalistična Španija priborila izredno važno pomorsko postojanko na poti proti Barceloni

Zdravnik pred sodniki

Ni se čutil doraslega operativnemu posežku in je zakri- vil bolnikovo smrt

Mlad možik iz Bodenteicha v Nemčiji je moral pretekle poletje zavoljo obolenja v trebuhu v neko zasebno kliniko v Uelzenu. Bolezen sploščila ni kazala nevarnih zna- kov, potem pa se je le poslabšala. Zdrav- nik, ki je začel voditi kliniko namesto odsotnega lastnika, je menil, da gre za vnetje slepiča in pripravil potrebno ope- racijo. Med rezanjem je šele spoznal, da ne gre za vnetje slepiča, temveč za zame- šana čreva.

Težki operaciji, ki bi jo moral sedaj iz- vršiti, se zdravnik ni čutil doraslega, ni pa

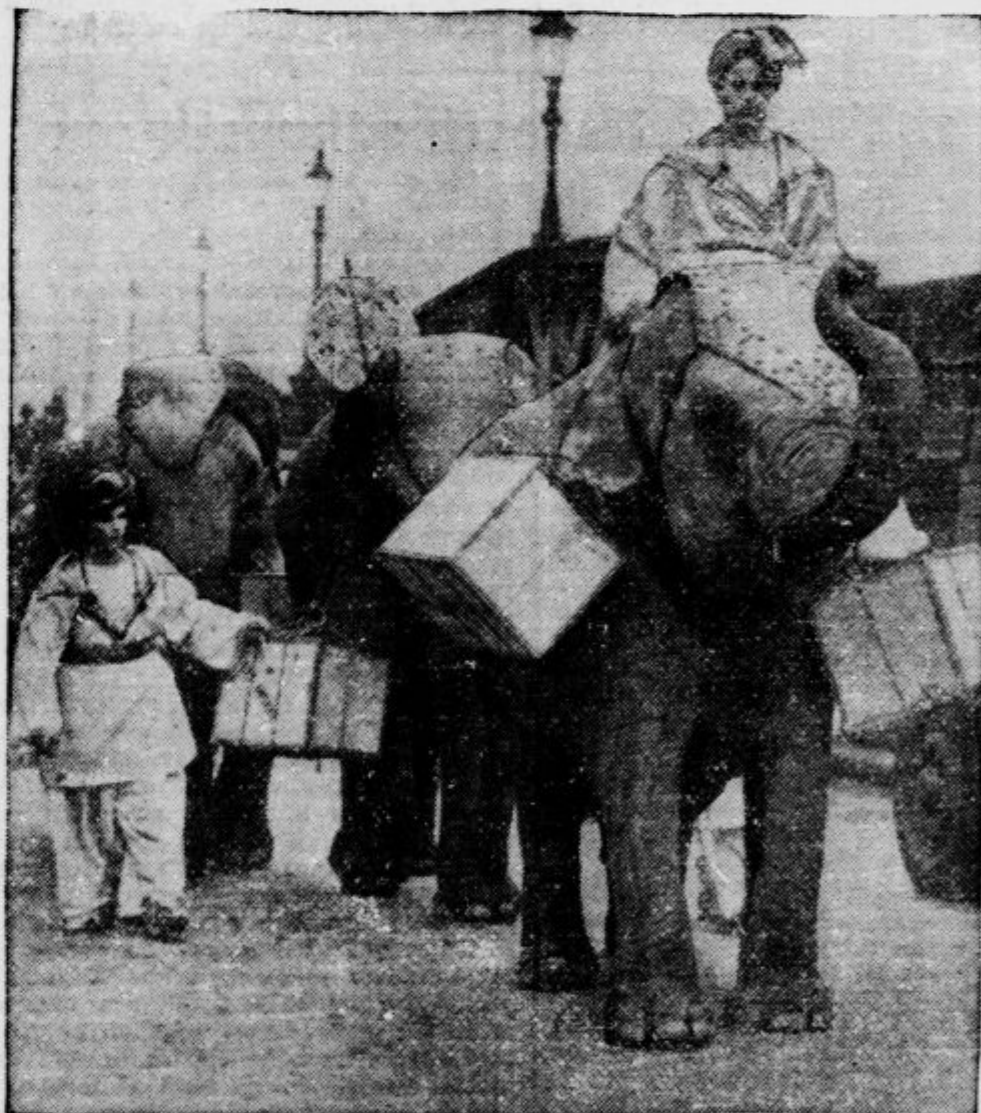
stopil v zvezo z vodilnim kirurgom klinike, da bi ta izvedel operacijo, temveč je tele- fonično povprašal bolnišnico v Lüneburgu, ali bi pacienta lahko prepeljali tja. Od tam so ga posvarili, naj bolnika nikar ne daje prevažati, ker bi bilo to smrtno nevarno. Navzlic temu je bolniku zašil operacijsko rano in ga dal prepeljati v bolnišnico v Gelleju. Tam so sicer takoj izvršili potreb- no operacijo, toda pacient je umrl.

Sedaj se je moral zdravnik zagovarjati pred kazenskim sodiščem v Lüneburgu. Po zaslišanju raznih zdravniških izvedencev je prišlo sodišče do prepričanja, da obožencu ne more očitati napačne diagnoze, kajti takšna se lahko zgodi, pač pa je na nedo- pusten način ravnal tedaj, ko ni uelzen- skega kirurga takoj pozval k operacijski mizi, da bi poskusil napraviti, kar se je dalo storiti. Z bolnikovim prevozom je šel potem najdragocenejši čas v izgubo, s tem prevozom, drugo potrebno narkozo in ope- racijo pa je zakrivil težko telesno škodo, ki jo je oceniti tem težje, ker so ga bili posvarili, naj bolnika nikar ne daje prevažati. Z ozirom na vse okoliščine in na obožencovo imovinsko stanje, je sodi- šče izreklo denarno kazen v višini 3000 mark.

118 letna ciganka

V Gdinji je umrla te dni ciganka Bo- gumila Kožer. Imela je 118 let. Do zad- njega je bila žena zdrava in kreпка.

Evropa slavi jubilej čaja

Ob stoletnici čajne pijače v Evropi so po londonskih ulicah korakali sloni, obteženi s čajnimi tovari

Čez štiri kontinente

Nemška letalca Pulikowski in Jennett sta z letalom »Arado 79« dosegla Avstra- lijo. Spustila sta se na zemljo v Port Dar- winu in sta se ustavila na četrtem konti- nentu. »Arado 79« je potniško letalo za dva moža, ki ga žene Hirthov motor s 150 k. s. V Avstraliji bosta letalca obiska- la še nekaj mest, potem se bosta vrnila v Nemčijo.

Dolgo potovanje

V Gradec je te dni prispela vojna dopis- nica, ki je bila odposlana naslovniku z italijanskega bojišča dne 4. februarja leta 1916. Dopisnica je pršla z žigom bivše- ga pehotnega polka avstroogrške vojske št. 58. na drugi strani pa je imela najno- vejši žig graškega poštnega urada.

Največji plinomer

V Gelsenkirchenu so zgradili gazome- ter, ki je po svoji velikosti največji na svetu. Največje dosedanje naprave te vr- ste so vsebovale do 300 tisoč kubikov pli- na, gelsenkirchenski aparat pa ima v pre- meru 80 m, vsebuje 600 tisoč kubikov plina. Naprava meri v višini 147 m in je devet m nižja od kelmsrajnske katedrale.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

A NEKDOTA

Angleški lord Howart je sedel pri ne- ki pojedini diplomatov v Sanghaju poleg visokega kitajskega mandarina. Kitajec je »bil nejevoljen zaradi dolgih govorov in lord je vprašal mandarina: »Kaj pri vas nimate de navade?« Kitajec se je nasmeh- nil in odvrnil: »Nimamo je. Odpravili smo jo že pred 60 tisoč leti...«

VSAK DAN ENA

»Hej, dober dan, kako se ti godi, debe- luhar?«

(»Proia«)

Zaradi krvavih spopadov pri Mukačevu, ki so ogrozili mir med ČSR in Madžarsko, se je zdaj sestala mešana čsl.-madžarska komisija, ki je preiskala zadevo ter izdelala zapisnik, kateri je bil dostavljen vladama v Pragi in Budimpešti. Slika prikazuje nekaj udeležencev in priče spopada pri Mukačevu

Kulturni pregled

Lajovčeva čitanka

Pod tem naslovom je Glasbena matica v Ljubljani izdala za šestdesetletnico skladatelja Antona Lajovca antologijo del, ki zasluži s strani našega občinstva vso pozornost. Publikacija je uredil L. M. Škerjanc. Knjiga obsega dva dela: analitični daje prerez Lajovčevega življenja in delovanja, v drugem, antološkem delu pa je zbranih trinajst skladb našega skladatelja, ki doslej še niso bile natisnjene.

V prvem delu priobčuje prof. Škerjanc zaježeno študijo o jubilejntovem znanjem življenju in o skladateljskem opusu. Prof. Škerjanc se je v naši glasbeni književnosti uveljavil kot dolgoletni glasbeni poročevalec temeljite glasbene kulture in obsežne strokovne načitanosti. Njegovo pero se ni ustavilo pri dnevnih glasbenih dogodkih in je kmalu poseglo po širši tvari. Prišel je je poglabljati v našo glasbeno preteklost in tvornost sploh in je tako pomolel obdelal marsikatero slovenskega skladatelja z monografskimi študijami v številnih predavanjih in radiju in v raznih ljudskovseučilskih toriških. Kot večji sad teh svojih proučevanj je predlanskim objavil v samostojni knjigi študijo o življenju in delu pok. skladatelja Emila Adamiča. Delo spada med prve temeljite prispevke h glasbeni zgodovini Slovencev. Po vsem tem je na dani, da je bilo Škerjančevu pero kakor poklicano, da se loti glasbenokritične analize Lajovčevega skladateljskega opusa.

Tako nam je prof. Škerjanc podaril v Lajovčevi čitanki uvodno študijo o našem jublantu, ki v takšnem obsegu še ni uglejala svetla. V posebnem poglavju opisuje zunanje, življenjske dogodke našega jublanta. Lajovic je vzrastel v nadse aktivno dobo našega kulturnega snovanja v zadnjem desetletju pred svetovno vojno, nas obul z evropsko kvalitativni umetnosti in nato v samostojni državi teh dvajset let dajal smer in tvoril kvas našega nadaljnega glasbenega vzpona. V analitični razčlenbi Lajovčevega dela je prof. Škerjanc sila točen in mu pri tem ne uide niti najtanjša podrobnost. Tako stopa od dela do dela, opisuje njegovo notranjo sestavo in ocenjuje vsako Lajovčovo umetniško posebnost. Iz Škerjančeve študije posnemamo pot, ki jo je skladatelj Lajovic doživel prehodil v svojem umetniškem delu. Razčlenbi samospevov sledi podrobna analiza Lajovčevega zborovskega opusa in končno zaokroži prof. Škerjanc svojo študijo z Lajovcem kot orkestralnim skladateljem. Z glasbenotehničnega stališča je študija prof. Škerjanca brez dvoma klena in zaokrožena. Seve, jublanti sam je bil tisti, ki je glasbeno tvornost iskal pri psiholoških virih narodnega življenja in delovanja sploh, torej v življenjskem vzponu svojega naroda in dotične dobe. Pojmi za tako kulturno metafiziko, kakor bi mogli imenovati ta ozadja vse naše kulturne de-

javnosti, kajpak še niso izklesani. Sodobna znanost tod šele tipa in nam bo morda prihodnost poklonila kulturno filozofijo Slovencev. Torej bo tudi Lajovčev pojav našel svoje zadnje vire in razjasnitve.

Arhivar Slavko Koželj je zbral jublantsko bibliografijo skladb. Zbrati te raztresene ude ni bilo lahko. Tako rastejo kamni bodoče slovenske glasbene bibliografije, brez katere ne bo samostojne znanosti o slovenski glasi in njenem razvoju.

B. Borko se je lotil Lajovca kot kulturnega ideologa. Mogočna doba, ki je vznikla iz svetovne vojne in nam ustvarila samostojno državo z vsemi njenimi prečnimi in nečistimi vprašanji in dvomi, ni šla mimo skladatelja Lajovca brez globokih brazd nemira in skrbni za bodočnost našega naroda in njegove narodne kulture. V preminih člankih in študijah po revijah in dnevnem časopisu se je naš jublanti pogreznil v ta naša vprašanja in razvijal misli, ki bi jih mogli strniti pod skupnim naslovom posebne Lajovčeve kulture in nacionalne filozofije. Obdelal je vsa ta pereča vprašanja brez šolskih naukov in brez običajne pojmovne šare. Takšne okolnosti nalagajo esejisti, ki skuša predložiti Lajovca z enim prerezom, nenavadne težave. B. Borko je svojo nalogo opravil esejistično, razbral iz Lajovčevega miselnega sveta nekaj bistvenih potez in nam ga predložil takega, kakršnega vidi s svojim bistrim publicističnim očesom. Mnoge bo zanimal razvoj, ki ga je imel z Lajovcem že l. 1931. in v katerem je naš jublanti pojasnil, kakšni so miselni tokovi, iz katerih je vzrastel in po katerih je gradil in dogradil svojo samostojno kulturno ideologijo. Po tej poti nas Borko privede v sredino vprašanj in odkriva Lajovca kot našega, lahko rečemo brez pretiravanja, prvega kulturnega filozofa. Vsaj v kolikor menimo pri tem izvirnost, ne pa zavzetost za to ali ono tujino in k nam je presajeno kulturno doktrino.

Skratka: Lajovčeva čitanka je kar mala zakladnica glasbenokulturnih in kulturno kritičnih misli. Pozdravili jo bodo vsi, ki imajo z našim glasbenim življenjem in z našim jublantom še posebej kakšne stike.

V antološkem delu je zbranih 13 večinoma že znanih skladb Prof. Škerjanc se je vrhu tega potrudil napisati klavirski izveček Lajovčevega dela za veliki orkester Caprice. Med objavljenimi skladbami je osem samospevov, dva ženska zbora, en otroški zbor in Lajovčeva edinka za klavir Sanjarija.

Za uvod krasi publikacijo reprodukcija sila živega posnetka našega jublanta, ki nam ga predločuje z njegovo optimistično vedrino, prav takšnega, kakor je v vseh svojih umetninah in spisih in pa v življenju samem, med nami sleherni dan...

Dr. B.

Gospodinje, pozor na davčne karte

Ljubljana, 18. januarja

Davčna uprava za mesto je poslala Zvezni gospodinj opozorilo na naslednja določila zakona o neposrednih davkih: Davek na dohodek hišnega služabništva znaša na leto 50 din za vsako osebo. Za določen plačanem davku služi davčna karta, ki se mora dobaviti za vsako osebo do konca januarja vsakega leta odtodno v 15 dneh po sprejemu v službo. Davčna karta velja za leto dni za eno služabniško osebo ne glede na osebo, čas zaposlitve in višino dohodkov. Poslodavec, ki davčne karte obče ne nabavi, ali je ne nabavi pravočasno, plača za kazen petkratno vrednost davčne karte. Karta se glasi na ime poslodavca in jo mora ta nabaviti, plačati davek pa se lahko nadomesti od uslužbenca. Davčna karta se kupi pri davčni upravi za skupni znesek 52 din.

Istočasno se mora odpremiti tudi prispevek za banovinski bednostni sklad, ki znaša po odstevku 2. § 6. pravilnika o proračunu izrednih izdatkov in dohodkov bedn. sklada za leto 1938-39 din 25.— (skupaj 77 din). Službodavec mora na karti navesti s črnilom svoje ime, priimek, kraj, stanovanje in leto, za katero velja. Da se poslodavci izognejo vsakih kazenskih posledic, se vabijo, da omenjene davčne karte takoj nabavijo pri davčni upravi za mesto v Ljubljani, Vodnikov trg 5-II. soba št. 9. Proti vsem zamudnikom, ki ne nabavijo karte pravočasno, se bo moralo uvesti po določilu zakona kazensko postopanje. Če se karte ne nabavijo pravočasno, to je do konca tega meseca, se mora plačati petkratna kazen 250 din, davčna karta 52 din ter takša za razsodbo oziroma za kazensko preiskavo 30 din, skupaj 332 din.

Zveza gospodinj je spet vložila pri zakonodajnem odboru skupščine pritožbo proti temu davku, ki je povsem pavšalen, ter predlagala:

Zakon naj se omili s tem, da se uvede dvakratno plačevanje in sicer od 1. januarja do 28. februarja in od 1. julija do 31. avg. Saj je mnogo gospodinj, ki nimajo služkinj vse leto. Nobena davščina se ne plačuje za vse leto naprej, še najmanj pa, da se izterja v enem mesecu in to v mesecu, ki je za gospodinjstvo najtežji. Prosimo, da se zniža kazen na enkratni do dvakratni znesek. Kazen v petkratnem iznosu ni v zakonu o neposrednih davkih v nobenem drugem primeru predvidena in prosimo, da ne zavzema baš ta člen izjemnega položaja, zlasti ker udarja s svojo kaznijo najhujše sloje.

K besedilu, ki govori o hišnem postrežništvu, zaposlenem pri delodajalcu vsak dan po nekaj ur brez hrane in stanovanja, naj se takoj pojasni, ali mora imeti postrežnica davčno karto, da se ne bo zahtevala v smislu zakona od vseh službodajalcev, pri katerih postrežnica opravlja službo, davčna karta. V tem primeru bi se plačeval za dohodek postrežnice večkratni davek, akoravno je njen zaslužek manjši in nestalen in služi pri socialno šibkejših slojih. Pri dohodkih do 200 din pa bi moralo obdavčenje postrežnic sploh odpasti.

Zakaj

»Oče, vpraša Jurček, »zakaj pa zmerom slikajo zmagot kot žensko?«
Oče nekaj časa premišlja.
»Tega ti zdaj ne morem povedati,« reče nato. »Ko se boš oženil, boš že to razumel.«

Zapiski

Alojz Gradnik v italijanskem prevodu. V tržaškem »Il Piccolo della sera« z dne 17. t. m. je izšel nov prevod iz najboljših slovenske pesniške zbirke zadnjih let, Gradnikovih »Večnih studencev« (izdala Modra ptica l. 1938 z lesorezi B. Jakca). Prevod z naslovom »La notte di Natale« je priredila Marija Samer, ki je že prej priredila v istem listu več prevodov iz »Večnih studencev« in ki namerava prevesti v italijanščino celotno zbirko.

Neugodna usoda Čapkovih »Razgovorov z Masarykom« v hrvatskem prevodu. Lektor beogradske univerze dr. O. Kolman je priobčil v ponedeljski literarni prilogi »Lidovih novine« oceno hrvatskega prevoda Čapkovih »Razgovorov z Masarykom«. S citati dokazuje kritiki, kako slabo sta med Hrvati odrezala Masaryk in Čapek zaradi prevajalčeve neznanja in površnosti. Kaj neki si bo mislil hrvatski čitatelj o Masaryku in njegovih nazorih, če bo bral v tem prevodu čisto zmalčene, večkrat v nasprotju smislu prevedene misli? K temu bi bilo še pristaviti, da je skoraj ob istem času izšel v Novem Sadu srbski prevod dr. K. Georgijevića, ki je neprimeren točnejši in skrbnejši. Žal da lani izišli slovenski prevod ne more biti med temi tremi prevodi Čapkovke znamenite knjige na prvem mestu, ker tudi kaže nekatere neodpušljive napake. Zato se problem prevajanja iz češke literature zastavlja znova v vsej svoji resnosti. Sodobna češka literatura je kvalitetno previsoka, da bi jo smel kdo omalovaževati z lahkotnim in površnim pojmovanjem prevajalčevega dela. Prevajanje literarnih in filozofskih del je v luči današnjih zahtev odgovornejše delo kakor je bilo kdaj prej. Samo to smo hoteli poudariti v zvezi s kronistično zaobežbo nezdgo, ki je zadela Masaryka in Čapka z omenjeno izdajo.

Iz naših literarnih revij. »Sodobnost« priobčuje v januarskem zvezku odlomek iz razprave Speransa »Razvoj slovenskega narodnega vprašanja«, ki izide v kratkem kot posebna knjiga. Odlomek ima naslov »Leto 1848 in Slovenci«. Miško Kranjec je iz svoje istoimenske zbirke novel prispeval novelo »Pot med blaženec«, Igo Gruden je zastopal s pesmijo »Ljubim te«, Filip Kalan označuje v članku »O pesniku večnih studencev« pesniško fiziognomijo Alojza Gradnika. Rud. Krvavsky podaja v članku »Dvajset let Srednje Evrope« pregled poizkusov glede gospodarsko-politične ureditve povojne Srednje Evrope. M. Š. je avtor priredbe proze »Stanovanje v prtilju«. Izmed kritik v tem zvezku opozarjamo na Slodnjakovo oceno Kranjčevega romana »Prostor na soncu« in S. K. oceno Mencejeve razprave »Slovenska šola in učitelj«. Lino Legiša poroča o opevih Krasa v poziciji italijanskega pesnika Daria de Tuonia, avtorja zbirke »Carso«. Zanimiva je razprava J. Flereta »Ob naši industrializaciji«, dalje B. Preglja članek o surrealizmu »Prizren in privide«. I. Bratko pa podaja socialno-gospodarsko študijo o šent Danijelu. Polemika J. Vidmarja s Fr. Vodnikom »Resnica in kritični je dotika interesantnih spornih točk v problematiki našega kulturnega razvoja.

Kriza opernih gledališč v Franciji. V zadnjem času so jeli pariški gledališni živahnost pripravljati o krizi opernih gledališč v Franciji. Posebno prizadeta so gledališča, ki jih subvencionira država. Nekoliko krivde je tudi v tem, da je nova operna proizvodnja redica in šibka in se zato operni repertoar skoraj nič ne spreminja. V člankih, ki izhajajo o tem vprašanju v pariških

dnevnikih, se poleg nezahtostne nove produkcije podčrtuje tudi krivda zastarele vodstva gledališč. Splošno propadanje opernih gledališč povzroča seveda tudi konkurenca cenejših kinogledališč, medtem ko je uprizarjanje oper združeno z visokimi stroški in težkimi, kakršnih dramska gledališča ne poznajo. Članiki izvenevajo v ugotovitve, da bodočnost opere, te stare, iz aristokratskih plasti zrasle gledališke forme, ni posebno rožnata.

Mednarodna špedicija prevzema

OCARINJENJE vseh uvoznih in izvoznih pošilk in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi Revizija pravilnosti zaračunavanja carine in vse informacije brezplačno Vilharjeva c. 33 (nasproti nove carinarnice). Telefon: 24-59

TURK

LJUBLJANA

PREVAZANJE

vsakovrstnega blaga, kuriva, strojev, selitve v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi in avtomobili in to hitro ter po nizki ceni. Masarykova cesta 9 (nasproti tovornega kolodvora). Telefon: 21-57

Prosto javno skladišče

prevzema

VSKLADIŠČENJE

raznega blaga kakor tudi pohištva in lastne, mestne trošarine in uvoznine prostem javnem skladišču. Oskrbna inkaso-povzetji. Kotnikova ul. 12 (nasproti mestne elektrarne). Telefon: 30-73.

Mestni pogrebni zavod
Občina Ljubljana

Umrla je naša zlata, nepozabna mama, stara mama, sestra, teta in tašča, gospa

ANA SKUBIC

VDOVA PO FINANČ. INSPEKTORJU

Pogreb drage pokojnice bo v petek, dne 20. t. m. ob 2. uri popoldne izpred mrliške veže Zavetišča sv. Jožefa (Vidovdanska c.) na pokopališču k Sv. Križu. LJUBLJANA, dne 18. januarja 1939.

Globoko žalujoci:
LADO, JAKOB, KARLO, SAŠA, sinovi; ANA, DITKA, MILKA, DORA, VIDA, hčerke in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Za številne izraze toplega sočutja, ki smo ga bili deležni ob nenadomestljivi izgubi naše mame, stare mame, tašče, svakinje in tete, gospe

MARIJE LUNAČEK

roj. TEKAVČIČ

se iskreno zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni gospodu zdravniku dr. Stanetu Škulju za njegovo izredno požrtvovalnost, sokolskim društvom iz St. Ruperta, Mirne in Mokronoga, gasilskemu društvu iz St. Ruperta ter znancom in prijateljem, ki so spremili blago pokojnico na njeni zadnji poti in pokrili njen grob s krasnimi venc.

Ljubljana — Mirna, 18. januarja 1939.

Rodbina LUNAČEK in sorodstvo

R A D I O

Petek 20. januarja

Ljubljana 11: Šolska ura: Pri mbozdravniku (dialog — g. Mirko Demšar). — 12: Iz naših krajev (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Radijski orkester. — 14: Napovedi. — 15: Zenska ura: Kaj mora vsaka žena vedeti o zavarovanju (ga. Vida Peršuh). — 18.20: Dvospeli Udovčiče in Laušetove (plošče). — 18.40: Francoščina (dr. S. Leben). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: 10 minut za planince: O zimskih planinskih turah (prof. M. Lipovšek). — 20: Iz sveta opere (Radijski orkester). — 21.15: Cimermanov kvartet. — 22: Napovedi, poročila. — 22.30: Angleške plošče.

Beograd 16.45: Narodna in operetna muzika. — 20: Narodne pesmi in ples. — 22.15: Lahka godba. — Zagreb 17.15: Lahka godba. — 20: Komorne skladbe, francoske pesmi in šlagerji. — 22.20: Plesna muzika. — Praga 19.30: Zvočna igra. — 21.10: Orkestralni koncert. — 22.20: Plošče. — Varšava 21: Zborovsko petje. — 21.15: Simfončni koncert. — 22.45: Plošče. — Sofija 17.30: Lahka in plesna muzika. — 19: Klavirske skladbe in petje. — 20: Bolgarska glasba. — 20.55: Lahka godba in ples. — Dunaj 12: Orkester. — 15.30: Klavirske skladbe. — 16: Vesela muzika. — 18: Vojaska godba. — 20.10: Veseli predpust. — 21: Plošče in ples. — 22.35: Lahka glasba. — Berlin 19: Mali orkester. — 20.10: Valčekova ura. — 20.45: Veliki orkester. — 22.35: Lahka in plesna muzika. — München 19.15: Zvočne slike. — 20.10: Orkestralni koncert. — 22.35: Vesela muzika. — Pa-

ris 19.30: Lahka glasba. — 21: Petje. — 21.30: Orkester in solisti. — 23.45: Plošče.

Naše gledališče

D R A M A

Začetek ob 20. uri

Četrtek 19. Trideset sekund ljubezni. Red A.
Petek 20. zaprto.
Sobota 21. Upniki na plan! Premiera. Premierski abonma.
Nedelja, 22. ob 15: Piskica in Tonček. Mladinska predstava. Znižane cene. Ob 20. Hollywood. Izven. Znižane cene.

O P E R A

Začetek ob 20. uri

Četrtek, 19.: Gioconda. Red Četrtek.
Petek, 20. ob 15: Bohème. Dijaška predstava. Cene od 16. din.
Sobota 21. Roky. Izven. Globoko znižane cene od 24 din navzdol.
»Gioconda« v deloma novi zasadi. V naslovni vlogi bo prvič nastopila ga. Karrena kot gost Basovsko vlogo Alvisa pa bo pel prvič na našem odru g. Lupša. Ostala zasedba običajna. Predstavo dirigira ravnatelj Polič, ki je tudi delo zrežiral.
Na dijaški predstavi v petek bodo peti Puccinijevu opero »Bohème« in ne kakor je bilo prvotno javljeno »Boris Godunov«.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Četrtek, 19. ob 20.: Matura. A.
Petek, 20.: Zaprto.
Sobota, 21. ob 20.: Kralj na Betajnovi. Znižane cene. Delavska predstava.

„ŽIVLJENJE IN SVET“

v letu 1939

Minula je doba, ko je bilo znanje samo za »posvečene« ljudi. Za nami so časi, ko je samo »gospod« razmišljal, mali človek pa je le ubogal. Kdor hoče o čemerkoli govoriti ali celo odločevati, mora poznati življenje in svet. Nevednost in nesposobnost sta sovražnici osebnega in splošnega napredka. Naša doba spoštuje vsako delo in vsak poklic. Vsak delaven mož in vsaka delavna žena na svojem mestu — vsi oblikujejo naš čas in bodočnost znanem.

Na križišču smo. Tudi v naši državi. Dan za dnem vidimo umiranje starega in nastajanje novega. Nov svet se poraja. Treba je, da sodelujemo vsi pri izgradnji tega sveta. Kakor doslej tako bo tudi v bodoče revija »ŽIVLJENJE IN SVET« izpolnjevala svoje naloge: Odpirala bo slovenskemu človeku duševno obzorje, razkrivala mu bo skrivnosti prirode in vesoljstva ter mogočni mehanizem tehnike, seznanjala ga bo z važnimi vprašanji doma in na tujem, skrbela pa bo tudi za njegovo razvedrilo s kvalitetno leposlovno in zabavno vsebino.

Iz dolge vrste odličnih slovenskih kulturnih delavcev, ki so s svojimi sodelovanjem utrjevali vez med »ŽIVLJENJE IN SVETOM« ter njegovimi naročniki in čitatelji, naj bodo omenjena le naslednja imena:

Univ. prof. dr. V. Bohinec, B. Borko, prof. Marja Boršnik, dr. P. Brežnik, prof. St. Bunc, dr. L. Cermelj, A. Debenak, univ. prof. dr. Metod Dolenc, A. Janežič, univ. prof. dr. Fr. Jesenko, univ. prof. dr. J. Kelemina, K. Kocjančič, dr. R. Kolarik, prof. I. Košič, A. Kristan, dr. R. Krivic, inž. J. Kuvcevec, I. Lapajne, univ. prof. dr. St. Lapajne, inž. F. Lupša, univ. prof. dr. A. Melik, dr. V. Molč, prof. V. Novak, šahovski mojster Vasja Pirč, univ. prof. dr. N. Preobrazenski, R. Pustoslavšek, D. Ravljen, univ. prof. dr. O. Reya, prof. dr. M. Robič, dr. Jože Rus, dr. R. Savnik, prof. A. Sič, dr. A. Slodnjak, prof. A. Sovrč, univ. doc. dr. Božo Škerlj, dr. J. Siebenik, dr. V. Travnar, dr. Al. Turk, Ivan Vrhovnik, insp. J. Wester, univ. prof. dr. Boris Zarnik, M. Zel, inž. A. Zupančič.

Izmed slovečih inozemskih znanstvenikov: prof. H. Baerent, G. Ferrero, dr. V. Goetel, dr. Br. Gušić, dr. Fr. Tučan, univ. prof. dr. Hans Weinert, Herman Wendel.

Nadalje so med sodelavci »ŽIVLJENJE IN SVET« m. dr. slovenski pisatelji: Iv. Albreht, dr. V. Bartol, Fr. Bevk, dr. A. Debeljak, Tone Cufar, Fr. Govekar, Cv. Golar, dr. St. Grum, A. Ingolič, J. Kač, dr. P. Karlin, dr. V. Korun, Srečko in St. Kosovel, Ignac Koprivec, Br. Kreft, R. Kresal, dr. I. Lah, Vl. Levstik, Fr. Milčinski, L. Mrzel, R. Peterlin-Petruska, Iv. Potrč, B. Rihteršič, dr. Ivo Šorli, Iv. Zorec, dr. Fr. Zbanič.

Izmed zdravnikov: dr. M. Černič, dr. T. Furlan, dr. Fr. Göstl, dr. M. Karlin, dr. A. Košir, dr. Fr. Kremžar, dr. Iv. Matko, dr. A. Seliskar, dr. L. Trauner, dr. A. Serko.

Izmed skladateljev in glasbenikov: E. Adamič, M. Bravničar, dr. P. Kozina, dr. G. Krek, St. Osterc, M. Polič, Z. Prelovec, L. M. Škerjanc, dr. A. Schwab.

Izmed oblikovalnih umetnikov: E. Justin, D. Klemenčič, M. Gaspari, N. Pirnat, H. Smrekar, S. Santel, Fr. Škodlar, Iv. Vavpotič, P. Zmitek.

Uredniški program za novi letnik je objavljen v prvi letošnji številki, ki je pravkar izšla.

»Življenje in svet« v novem letu

je začelo svojo jubilejno 25. knjigo kot samostojna revija v prenovljeni obliki in v povečanem obsegu, na dobrem papirju in s lepim tiskom.

Za ta jubilej bodo prejeli vsi naročniki, ki bodo poravnali poleg tekoče naročnine celotno letno naročnino brez opomina najkasneje do konca meseca avgusta,

popolnoma zastoj dve novi slovenski knjigi

(eno leposlovno in eno poljudno znanstveno)

Poleg tega bo dobil vsak deseti naročnik, ki bo plačal vsaj tri-mesečno naročnino hkrati, že izdano slovensko knjigo kot darilo. Kdor pa pridobi reviji deset novih stalnih naročnikov, bo prejel vse leto revijo popolnoma zastoj kot nagrado.

Naročnina za »ŽIVLJENJE IN SVET« in obe knjigi, ki bosta izšli ob koncu leta, znaša za vse leto din 84, za pol leta din 42, za četrti leta din 21. V Italiji za vse leto lir 40, v Franciji frankov 50, drugod v inozemstvu 2½ dolarja. Ker temelji izhajanje revije le na rednem plačevanju naročnine, je treba naročnino plačati vnaprej na podlagi načela:

»MI ZA VAS — VI ZA NAS«.

Uprava »ŽIVLJENJE IN SVET«

Ljubljana

Aleševčeva ulica 16.

Urednik

IVAN PODRŽAJ

Tu odrežite in odposljite!

Naročilnica

Podpisani naročam ilustrirano revijo »Življenje in svet«. Naročnino bom redno plačeval vnaprej: četrtletno v znesku din 21.—, polletno v znesku din 42.—, bom plačal takoj celoletno v znesku din 84.—.

Ker želim prejeti kot stalen naročnik ob koncu leta popolnoma zastoj obe novi slovenski knjigi, ki jih bo izdala revija, bom poleg tekoče naročnine poravnal celotno letno naročnino najkasneje do konca avgusta.

To naročilo je neprenosno na kako drugo osebo.

, dne 1939.

Lastnoročni podpis:

Naznačeno črtajte!
Napišite natančen naslov!

E. G.

Strel v grajski knjižnici

Roman

»Potem je treba sklepati — smrk — da so pisma na njegovem stanovanju, ako jih je namreč res imel.«

»Če ni imel kje shranila ali kake drugotne banč-ne zveze.«

»Povsem zanesljivo vem, da ni imel preminuli sir Gerald ne shranila ne drugotne bančne zveze.«

Sobar ustreljenega poslanca jima je odprl. Takoj za Meredithom in odvetnikom je prišel kriminalni narednik Beef, ki ga je bil Meredith po telefonu poklical. Višji nadzornik je svojemu podrejenju razložil, kaj tu domnevajo, in s slugovno pomočjo so korenito preiskali vse stanovanje. Meredith je sedel za pisalno mizo ter začel s predali, med tem ko sta se gospod Jones in sluga lotila obednice, narednik Beef pa kopalnice.

Ko je višji nadzornik odprl zadnji predal, mu je srce poskočilo, kajti zagledal je sveženj pisma na sinjem papirju, povezan s svilenim trakom. Na drugi pogled je pa videl, da se je tudi tu ukanil. Iz človeške radovednosti je vrgel oči na podpis, ki mu je povedal, da drži v rokah začetek čednega škandala, čeprav ne tistega, ki se je ta mah zanimal zanj. Spravil je pisma v žep, z namenom, da jih pri prvi priliki sežge.

38

Ura je bila že sedem, in noben predal, nobena omara ali drugačna shramba ni bila ostala nepreiskana. Tudi v jekleni omarici se ni bilo našlo nič posebnega, razen slike neke slavne gledališke igralke, ki je imela samo »eksistenčni minimum« na sebi; vezilo, ki ga je bila pripisala, je pričalo o nenavadnem prostodušju.

»Vse to je treba sežgati, gospod Jones! Kdo je testamentarni dedič?«

»Mlad bratranec, dijak v Oxfordu.«

»Že zato, da se fant ne pohujša.«

»Videti je, gospod — eh — Meredith«, je rekel odvetnik, »da se vaša domneva zastran mojega preminulega klienta ne ujema z dejstvi.«

»Res je videti tako, prekleto reč, in kar v glavo mi ne gre. Preglejmo še knjige, preden gremo!«

Tudi knjižne police so vestno preiskali; vsako knjigo posebej so vzeli ven ter jo prelistali malone od strani do strani. Večina knjig je bila pornografskih, in usta narednika Beefa so bila venomer zaokrožena v velik O. Na polici v obednici je stala zbirka kriminalnih romanov.

Narednik je zlovoljno zarenčal. »Kakšen je moral biti ta človek! Najprej same packarije, tu pa prismojeni romani, spisani od ljudi, ki nimajo pojma o službenih predpisih in ki pri njih zmerom amater kaže policijskim uradnikom, kako je treba ravnati.«

Strašen naliv je preplaval ulice, ko je John vodil avtomobil proti svojemu londonskemu stanovanju. Telefoniral je Juaniti in ji sporočil, da ga

nocoj zaradi slabega vremena ne bo več v Mard-leigh Abbey.

»Tako potrto govoriš, dragec«, je rekla žena.

»Ali naj pridem k tebi?«

»Bog ne daj! Hobbs se bo brigal zame. To je delal že mnogo let, preden si se pojavila na prizorišču, Juanita mila. Ne beli si glave zastran tega, saj ni drugega kakor nekoliko pobitosti. Do svidenja jutri in lahko noč, zlato moje!«

ČETRTI DEL

1

Pred kronskim sodnikom

Mrliškoogledna obravnava je bila v ponedeljek ob dveh v občinski sejni dvorani zraven hanning-treeskega policijskega urada. Kronski sodnik je bil gospod Eustace Mallaby, bivši odvetnik, ki se je bil umaknil iz poslovnega življenja. Razen porotnikov, pisarjev in poročevalcev si videl med navzočnimi nadzornika Hunnisseta, narednika Bunnarja, redarja Swallowa in višjega komisarja kot zastopnike policije; dr. Frencha in dr. Shearerja kot zdravniška izvedenca; stotnika Hugh Bellamyja, strelskega večaka iz Scotland Yarda; zraven njega je sedel višji nadzornik Meredith. Lord Colchester in gospod Fawcett sta sedela drug poleg drugega, in navzočnost redarja za stolom vsakega izmed njih je razodevala vlogo, ki sta jo igrala. Grofica vdova, Pamela, polkovnik Mainwaring in Tracy z ženo so bili tudi prisotni. Na desno od

kronskega sodnika se je gospod Oswald Jones, umorjenec odvetnik, šepetaje razgovarjal z dvema poklicnima tovarišema, Jamesom Fayrom, ki je zastopal lorda Colchestra, in Andrewom Leighom, ki je branil Murra Fawcetta. Pri vходу je stala majhna skupina, sestojela iz sobarja Pad-docka, vrtnarja Spoolerja, lakeja Dawsona in šoferja Wallerja, samih mardleighbeyških usluž-bencev, ter Cardew, komorni sluga umorjenega sira Gerald Fairfaksa.

Komorni sluga sira Gerald, ki so ga prvega poklicali kot prič, je spoznal mrliča.

Nato je stopil earl Colchester pred mizo kron-skega sodnika. Izmučen je bil videti, in njegovi odgovori so bili komaj razumljivi, a kolikor dalj je pripovedoval svojo nenavadno zgodbo, toliko krepkejši mu je postajal glas, čeprav je bilo opa-ziti, kolikoj trpi njegov ponos v tem položaju. Višjemu nadzorniku se je mali gospod smilil. Bil je plemeč in bogataš, a tudi globoko zmeden in zbezan človek, ki se je utegnil vsak čas zrušiti pod bremenom duševnih muk.

Kronski sodnik: »Vi ste George Favreux, earl Colchester?«

Priča: »Da.«

Kronski sodnik: »Lord Colchester, ali bi bili tako prijazni in bi sodišču natanko opisali, kaj se je zgodilo zadnji petek popoldne?«

Priča (neodločno): »To je, od trenutka, ko sem poklical policijski urad?«

Kronski sodnik: »Ne. Opišite nam, kaj se je zgo-dilo, ko je pokojnik stopil v knjižnico.«

MALI OGLASI

Službo dobi

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din Najmanjši znesek 17 din.

Več čevlji, šeparice, takoj sprejme Ivan Prešern, Kranj, Blejska 17. 1025-1

Dve šivilji

za belo perilo (moške straj-ce), samostojne in urne de-lavke dobijo trajno zapo-slenje proti dobri hrani, sta-novanju in penziu ter dobri plači. Ponudbe naslovite na izdelovalnico perila Dutsch Josef, Pančevo, z navedbo dnevnih zmogljivosti in plačilnih zahtev. 1039-1

Brivskega pomočnika

prvovrstnega, 26 do 28 let starega, nujno rabim. Takojen nastop. Ana Hauptman, frizerka, Studenci pri Mariboru. 1073-1

Akviziterke

pripravne, agilne, iščem. Ob-isk boljših privrtnikov v Ljubljani, Kranju in v No-vem mestu. Kavcija 100 din za kolekcijo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Viso-ka provizija.« 1036-1

Mesarskega pomočnika

sprejem. Pogodbi: dobra iz-pričevala, delazmožen, po-šten, vojašine prost. Pon-na ogl. odd. Jutra pod »Ne-prestar.« 1026-1

Korespondentko

sprejem. Natančne po-mudbe z navedbo šolske iz-obrazbe, stenografije, dalje glede dosedanje prakse in zahtevkov pošljite na tovar-niški Vidmar, Savlje 18, Lju-bljana. 1074-1

G. Th. Rotman:

Kapitan Kozlostrelec gre leve loviti

56

Z veliko težavo se je nazadnje po-srečilo potegniti kapitana na suho. Ker je bil v tem dež ponehal, je šlo najprej za to, da ga še pred vrnitvijo levov spravijo v varno zavetje. Poiskali so torej debelo vejo, jo vtaknili kapitanu pod naramene in ga na tej čudni gu-galnici jadno odnesli v vas.

Tu odrežite in odposljite!

Ime in priimek:
Pokoje:
Kraj:
Zadnja pošta:

Upravi revije

»ŽIVLJENJE IN SVET«

LJUBLJANA

Aleševčeva 16

Znamka za 1 din

Kolesa

Damsko kolo malo rabljeno, kupim. Vprašajte v Gajevi 5-1, soba 117 1065-11

Pohištvo

Novo in že rabljeno, ki ga želite prodati ali sa-mo dati v shrambo, sprejemamo v posebni od-delek v komisijah pro-razjo po zelo ugodnih po-gojih. Kupcev je v tem ogledu vodno dovolj za dobro ohranjeno pohištvo. Vse reklamo pre-skrbimo sami. Sporoči-te nam na dopisnici ali ustno. Prevoz pohištva preskrbimo sami Ivan Mathian, Ljubljana, Tyrseva 12. 70-12

Kapital

Udeležbo v dobrem, že obstoječem podjetju išče gospod z go-tovino cca. 600.000 din. — Obrnite se na: Rudolf Zore Gledališka 12, Ljubljana. 1073-16

Kupim

Steklenice Franc Jožef, čiste kupimo. Drogerija Kanc, Zidovska 1 Ljubljana. 1023-7

Pisalo mizo

malo rabljeno, lepo ohran-jeno, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »600.« 1060-7

Močne vozove

kupim, kolesa 8 cm širine, cv sub jesenov les, ki je sposoben za izdelavo vozov. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Voze.« 972-7

Oprane cunje

mehke, tanke, v velikih ko-madnih kupuje Josip Cema-žar, Ljubljana, Igriska 6. 388-7

Stroji

šivalni stroji, električni blagaj-na, gramofoni (s 15 plošča-mi) na prodaj. Ostrožnik, trgovina, Pasaja Nebotični-ka. 1050-29

INSERIRAJTE V »JUTRO«

Potniki

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din Najmanjši znesek 17 din.

Sopotnika

boljše gospoda sprejem. Potujem z večjim novim av-tomobilom. Ponudbe pošljite na ogl. odd. Jutra pod »Kolekcija.« 1040-5

INSERIRAJTE V »JUTRO«

Cauche

— fotelje — in vse drugo priznano solidno delo dobavi

SEVER — Marijin trg 2.

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

Posest

Njivo v Šiški oddam v najem. Naslov v vseh posloval. Jutra. 1035-20

Parcela

v izmeri 500 do 1400 kvd. m v severnem delu Ljubljane (svetokriški okraj) na prodaj. Mencinger, Sv. Petra c. 35, Ljubljana. 989-20

Večje število parcel

kompleksov, parcel, go-dov, trgovskih in stano-vanjskih hiš in vil ima napredaj gradbeno stro-kovno izobražen pose-dovalce:

Kunaver Ludvik

Cesta 29. oktobra 6. Te-lefon 37 33. Pooblaščen graditelj in sodni cen-itelj za nasvete brezpla-čno na razpolago. 25-36

Stanovanja

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din Najmanjši znesek 17 din.

Štiri ali petsočno stanovanje

v centru ali v vili ob Tivo-liju išče stalna in solidna stranka brez otrok za maj-njuno ponudbo na ogl. od. Jutra pod »Komfortno.« 654-21a

V najem

Gostilno oddam takoj v najem. Na-slov v vseh posl. Jutra. 1067-17

Lokali

Delavniške prostore večje iščem za takoj ali po-zeje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prostori za de-lavnice.« 1057-19

Suhe prostore

lepe in svetle, primerne za pisarno, delavnico ali skladišče takoj oddam. Naslov v vseh posloval. Jutra. 1055-19

Parna pralnica

moderno opremljena, dobro ideoča, zaradi odpotovanja na prodaj. Vprašajte: Ma-ribor, Krekova 12. 1066-19

Živali

Dva psa sta se izgubila. Eden je lovski pičar, drugi psica z imenom Djana, črno-bele barve. Pošten najditelj naj ju vrne proti primerni na-gradi Končiču Josipu, me-sarju v Zeleni jami. 1045-27

Par lisice

8 mesecev starih proda Miki Vladimir, Sv. Marijeta pri Moškancih. 1030-27

Razno

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din Najmanjši znesek 17 din.

Pot do sreče

knjigo in ostale informacije dobite zastoj, ako se obr-nete na poznane psiholo-ga Karmaha, Zalec. 81-37

Sveže najfinije norveško ribje olje

se priporoča bledim in slabotnim osebam iz lekarn dr. G. PICCOLLA v Ljubljani

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«

INSERIRAJTE V »JUTRO«